

OB DNEVU GRADBINCEV

Vsako leto, 3. junija, praznujemo gradbeni delavci Slovenije svoj praznik. Včasih bolj slovesno, drugič manj, letos pa v znamenju gospodarskih in stabilizacijskih ukrepov. V vsakem primeru pa ostane dan gradbincev naš praznik in spomin na tiste velike dni naše revolucije.

Žal je v naših vrstah že malo delavcev, ki so pred 45 leti pod vodstvom komunistične partije in komunistov v sindikalnih vrstah izvedli splošno stavko. Pred vodstvom sindikata so leta 1935 stale težke in odgovorne naloge. Ekonomsko stanje gradbenih delavcev je bilo na najnižji stopnji. Brezpravni družbeni položaj, brezposelnost, zatiranje in revščina — to je bila legitimacija delavca — gradbinca. Tako ni moglo iti dalje. V pičlih 8 mesecih so ustanovili in organizirali vrsto novih sindikalnih podružnic ter vključili v gradbeni sindikat več tisoč gradbenih delavcev. Tako so močni in enotni 3. junija 1936 organizirali in izvedli splošno stavko ter tudi v celoti uspeli. Že takrat so delavci-gradbinci sprejeli jasen program svojega dela in revolucionarnega gibanja sindikata gradbincev Slovenije so se ohranila vse do današnjega dne. Tudi v času okupacije se je večina gradbincev odzvala klicu domovine, prijela za orožje in se v boju za življenje in smrt borila za osvoboditev naše zemlje in za vspostavitev demokratične ljudske oblasti v novi Jugoslaviji.

Letošnji praznik in tretji kongres samoupravljalcev sta priložnost da se v Gradisu pogovorimo, kako bomo prispevali in uresničevali svoj delež pri izvajanju programa gospodarske stabilizacije in kaj je treba ukreniti da začeta aktivnost za povečanje proizvodnje, za boljše gospodarjenje, združevanje dela in sredstev, za stimulativnejše nagrajevanje in boljše medsebojne odnose, ne bi uplahnila, ampak se nadaljevala do normalne razsežnosti in postala sestavni del naših dolgoročnih ukrepov in akcij za doseganje gospodarske stabilizacije. Zavedati se moramo, da nam v sili ne

bo nihče pomagal ter da je dobre medsebojne odnose in ekonomsko stabilizacijo mogoče doseči samo tedaj, če le ta postane zadeva vsakega posameznika. Svoje mesto moramo najti tudi v naši družbi in srednjeročnem planu, saj je naše delo in uspešen razvoj gradbeništva tesno povezan s celotnim gospodarskim in družbenim razvojem Slovenije.

Naj bo praznik gradbenih delavcev Slovenije tudi praznik naše zavesti, moči in napredka.

Lojze Cepuš

11. seja predsedstva konference OOZS Gradisa

Na seji so člani predsedstva, predsedniki OOZS, sekretarji OOZK in OO ZSMS obravnavali nekatere informacije kot so:

O poslovanju v prvem četrtletju v GIP Gradisu (informacija je bila objavljena v majski številki GV), zaposlovanje privatnikov, beneficirana delovna doba za nekatere gradbene poklice, o terenskem dodatku, o 13. srečanju mladine bivših vojno gradbenih podjetij (članek v tej številki), podali mnenje o kandidatu za opravljanje nalog glavnega direktorja, obravnavali problematiko nastanitve delavcev in dali priporočilo za še dodatno regresiranje letovanja v počitniških domovih Gradisa.

Zaposlovanje privatnikov

Na seji so bila izoblikovana naslednja stališča:

- v bodoče se privatnikov ne najema,
- omeji ali odpravi se najem privatne mehanizacije,
- tisti TOZD, ki ni dovolj angažiran z deli, naj posodi delavce tozdu, ki jih rabi (za določen čas). To je naloga KSS,
- potrebna je boljša organizacija dela,
- potrebno je boljše in učinkovitejše planiranje — zlasti izrabe naše mehanizacije,
- uvesti je potrebno učinkovito nagrajevanje po delu,
- preveriti je potrebno cene privatnikov, angažiranih preko tozda SPO, ki so občutno višje,
- TOZD SPO naj pripravi predloge, oz. rešitve za stimulacijo svojih delavcev.

Stališča tozdv glede te problematike bodo usklajena na naslednji seji.

Beneficirana delovna doba za nekatere gradbene poklice

Na seji predsedstva konference je bila podana tudi informacija o beni-

ficirani delovni dobi za nekatere gradbene poklice.

Seznam teh poklicev je bil usklajen in dogovorjen na ravni federacije. Tako bi do beneficirane delovne dobe bili upravičeni naslednji gradbeni poklici:

- betonirc v tunelu,
- torčetirc v tunelu,
- železokrivec v tunelu,
- delovodja v tunelu,
- ključavničar v tunelu,
- elektrikar v tunelu,
- geometer v tunelu,
- tehnik — inženir v tunelu,
- ostali delavci v tunelu,
- vozniki težke mehanizacije,
- strojniki na dvigalih vseh vrst,
- delo v kamnolomu,
- stavbeniški klepar na montaži, na višini in v globini,
- barvar na višini in v globini,
- delavci v opekarnah,
- delavci pri delu z azbestom in v cementni industriji,
- delavci v proizvodnji asfaltne mase,
- vozniki tovornjakov in preuknikov od 7 do 15 ton,
- odrarji jeklenih odrov pri delu nad 3 metrov višine,
- delavci pri montaži in demontaži stolpnih dvigal,
- upravljalci vibratorjev,
- vozniki cistern za cement,
- antikoroziist (barvar na vseh objektih).

Sedaj je na delovnih organizacijah, da same začnejo postopek za priznavanje zavarovalne dobe s povečanjem. Istočasno pa se moramo zavedati, da se za priznavanje zavarovalne dobe s povečanjem povečajo tudi prispevki Skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Kakó se bomo odločili v Gradisu, bo znano na naslednji seji Predsedstva konference OOZS, ko bodo podale mnenja tudi OOZS, kadrov-

ske službe tozd in bo znano stališče Republiškega odbora SGD Slovenije.

Terenski dodatek

Pripombe, ki smo jih dali na kriterije o pridobitvi pravice do terenskega dodatka, niso bile upoštevane. Samoupravni sporazum je napisan tako, da terenski dodatek večina delavcev ne bi več prejela, zato je bil sklican sestanek, ki je v zvezi s terenskim dodatkom dal določene ugotovitve in sicer, da je praksa v delovnih organizacijah dokaj različna in da terenski dodatek ni nadomestilo za prenizek osebni dohodek. Zato moramo tudi v Gradisu te zadeve čimprej urediti. Dobili smo zagotovilo in tolmačenje, kaj je začasno bivališče, to pa pomeni, da bi le nekateri delavci še izpolnjevali pogoje za pridobitev pravice do terenskega dodatka.

V procesu odpravljanja terenskega dodatka je potrebno prevrednotiti dela glede na pogoje dela tako, da delavci ne bi bili prikrajšani pri prejemkih.

Prisotni so podprli kandidature tov. Saša Skulja, dipl. gr. inž. za na-

slednje mandatno obdobje za opravljanje del, oz. nalog organiziranja in vodenje del v delovni organizaciji GIP Gradis. Tov. Saša Skulj izpolnjuje vse pogoje razpisa.

Predsedstvo konference OOZS bo za reševanje problematike v zvezi s samskimi domovi sklicalo sestanek v Ljubljani in Mariboru, kjer bi se dogovorili za določen program reševanja te problematike.

Predsedstvo priporoča tozdomu da svojim delavcem z nizkimi osebni dohodki omogoči letovanje v počitniških domovih Gradisa s tem, da jim dodatno regresirajo penzijske storitve.

Iz finančnih sredstev Konference OOZS je bilo odobreno 25.080 din prispevka za III. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije v Novem mestu, 10.600 din strelcem Gradisa za izvedbo tekmovanja v počastitev Dneva borca, ki bo ob enem priprava Gradisove ekipe na športno srečanje gradbincev Slovenije, 13.000 din za kritje stroškov Gradisovih šahistov na tekmovanju v Puli.

Zinka Mihelič

Podelitev srebrnega znaka zveze sindikatov Slovenije

Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Ljubljana Moste-Polje je dne 15. 5. 1981 sprejelo

ODLOK

da podeli srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije

KONFERENCI OOZS GIP GRADIS

za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri ureničenju interesov članstva.

Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije je prejel tudi tov. ŠTEFAN RAC, TOZD OGP Ljubljana

*za večletno vzorno in učinkovito delovanje v OOZS TOZD OGP in v Konferenci OOZS GIP Gradis Ljubljana.
Cestitamo!*

Dogovorili smo se, da ne bomo več zaposlovali privatnikov in najemali privatne mehanizacije, saj bo le tako dovolj dela za naše delavce in stroje. Na sliki skupina strojnikov SPO pri nakladaču RH 12

Rezultati dela so skromni

V vseh TOZD so ob koncu meseca maja sestavljali štirimesečni obračun. V primerjavi s periodičnim — četrtletnim obračunom, je ta precej bolj skromen po obsegu podatkov. Zbrali smo podatke vseh TOZD in delovnih skupnosti, da lahko prikazemo poslovanje celotnega Gradisa. Rezultate primerjamo z lanskimi dosežki in tudi z načrtovanimi vrednostmi.

Obseg del nazaduje

V primerjavi z lanskim obračunom v aprilu je obseg del, izražen z vrednostjo proizvodnje, manjši za 6% od lanskega. Dela, ki so jih opravili obrtniki so znašala 466 mio din, kar je nekaj več kot leto poprej, tako da je vrednost čiste proizvodnje 9% manjša kot lani. Gradbene izdelavne storitve drugih v višini 157 mio din so se v primerjavi z lanskimi zmanjšale skoraj za polovico (manjše zlasti GG skupin) tako da je vrednost lastne proizvodnje le za 2% manjša od lanske in je 1665 mio din. To je natančno četrtina načrtovane vrednosti za leto 1981.

Zaposlenih je bilo 7099 delavcev. To je 6% manj kot lani. Število opravljenih učinkovitih ur se je še bolj znižalo v poprečju opravil 147 učinkovitih ur na mesec (lani 161 učinkovitih ur).

Produktivnost, ki jo v Gradisu merimo z vrednostjo lastne proizvodnje na učinkovito uro je bila 400 din. Nominalno se je povečala za 14%. V tem obdobju so se cene povečale za 45% tako da je produktivnost realno nižja za 22%!

Uspeh je še zadovoljiv

Merilo uspeha je doseženi dohodek. Le-ta se je povečal za 3% in je 706 mio din. Podatki kažejo, da se je ekonomičnost v Gradisu izboljšala. Delež stroškov v celotnem prihodu je 63,9% lani je bil 67,2%. To je res izredno znižanje stroškov in vprašanje je ali so res v vseh TOZD prikazali vse stroške, ki so nastali v štirih mesecih poslovanja.

Podatki, ki se nanašajo na obveznosti iz dohodka niso povsem realni. Nekatere obveznosti se obračunavajo in plačujejo vsak mesec tekoče za nekatere pa se plačuje akontacija. Za te obveznosti se ob vsakem periodičnem obračunu naredi natančen obračun in le takrat so prikazane obveznosti iz dohodka povsem natančne. V vseh obveznostih, ki so bile 240 mio din, predstavljajo obveznosti, za katere se plačuje akontacija 12%. Te obveznosti so znašale ob periodičnem obračunu 21 mio din in so se v mesecu dni povečale za 7 mio din. Obveznosti so se povečale v celoti za 8%. Za osebne dohodke smo namenili 312 mio din. To je za 7% več kot lani.

Ostane dohodka oz. čistega dohodka je 154 mio din. To je za 10% manj kot leto dni poprej. Iz tega ostanka je potrebno pokriti del čistega dohodka za stanov. izgradnjo in ostanek nameniti za sklade. Za boljši pregled začasne razporeditve dohodka objavljamo naslednjo preglednico (v mio din):

V primerjavi z lanskim obračunom se je povečal delež obveznosti

Sestavine	I-IV 80		% GN 1981		I-IV 81		Indeks	
	I-IV 80	%	GN 1981	%	I-IV 81	%	I-IV 81	I-IV 81
Dohodek	687	100,0	2.811	100,0	706	100,0	103	25
Obveznosti	224	32,6	831	29,6	240	34,0	108	29
Čisti dohodek	463	67,4	1.980	70,4	466	66,0	100	24
Osebnih dohodek	292	42,5	1.264	45,0	312	44,2	107	25
Ostaneček ČD	171	24,9	716	25,4	154	21,8	90	21

in osebnih dohodkov, delež ostanka čistega dohodka pa je manjši.

Še nekaj podatkov

Naš najpomembnejši kazalnik uspeha je dohodek na pogojno uro D/ph. Znaša 70,99 din. Lani je bil 62,47 din. Povečal se je za 14%.

Osebnih dohodki na pogojno uro so 31,37 din, kar je za 18% več kot leto prej. To pomeni realen padec OD za skoraj 20% pri porastu življenjskih stroškov za dobrih 46%. V nekaterih TOZD, ki imajo sorazmerno dober uspeh (D/ph) bi lahko za osebne dohodke namenili še nekoliko več, seveda ob pogoju, da bo uspeh ostal na tej višini.

V tem prikazu so podani realizirani osebni dohodki, tako kot zahtevajo predpisi o knjigovodstvu. Del osebni dohodkov pa je prikazan v nedokončani proizvodnji in v zalozah gotovih proizvodov. Zato se izplačani osebni dohodki nekoliko razlikujejo od realiziranih OD.

V prvih štirih mesecih letošnjega leta so znašali izplačani OD/h 40,64 din, lani 34,69 din. Povečali so se za 17%. Z dodatki vred smo dobili na mesec 9259 din, kar je za 19% več kot lani, ko smo dobili 7756 din. Z upoštevanjem porasta življenjskih stroškov za dobrih 46% so se nam prejemki znižali za 19%.

Zora Vehovec

Delavska enotnost organizira

Natečaj delavske fotografije NAŠ DELAVNIK

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je sprejelo spodbudo odbora za obveščanje in politično propagando za natečaj delavske fotografije pod naslovom »Naš delavnik«. Natečaj je razpisalo uredništvo Delavske enotnosti, da bi spodbudili fotografsko ustvarjalnost širšega kroga delovnih ljudi ter da bi njihovo pozornost usmerili k vsakdanjemu delu, ustvarjalnosti in prizadevnosti.

Fotografija je izrazno sredstvo, ki je postalo z razvojem tehnike človeku bližje kot katerakoli izpovedna zvrst. Čeprav je večina fotografij, ki jih v vsakdanjiku posname človek, predvsem dokumentarne, registratorske, često družinske narave, jih veliko presega okvir zanimanja primarnega človekovega kroga. Veliko je takih fotografij, ki so ne le ogledalo ali zapis časa in dogajanja, temveč želijo sporočiti tudi drugim podoživljen, često tudi umetniško obdelan del okolja v katerem živimo.

Fotoamaterji, javite se

Na natečaju lahko sodelujejo vsi člani Zveze sindikatov Slovenije, ki se s fotografijo ne ukvarjajo poklicno, z največ štirimi črnobelimi fotografijami z motiviko našega vsakdanjega dela, ustvarjalnosti in prizadevanj v vseh okoljih pri čemer gre posebna pozornost človeku. Fotografije ne smejo biti starejše več kot dve leti, formata od 18 x 24 do 30 x 40 centimetrov. Natečaj bo trajal do 1. septembra letos, ko bo žirija izbrala najboljše fotografije za:

— razstavo ob III. konferenci Zveze sindikatov Slovenije, oziroma ob 10. kongresu ZSS,

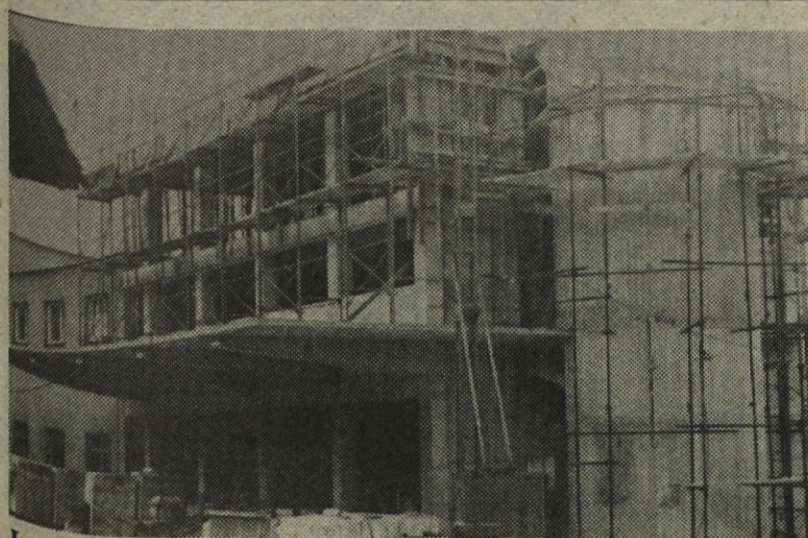
— stenski koledar,

— objavljanje v Delavski enotnosti in njenih publikacijah.

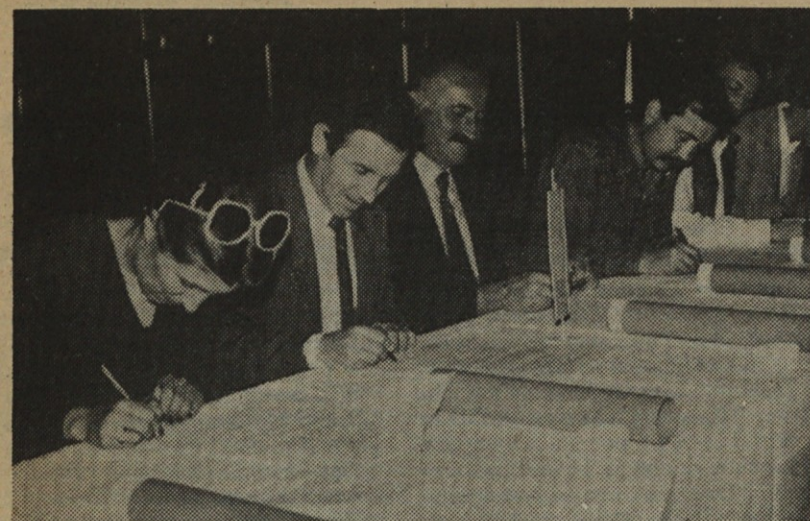
Vsi udeleženci natečaja bodo dobili priznanje, razstava pa bo rangirana v skladu s kriteriji Foto-kino zveze Slovenije, najboljše fotografije pa bodo nagrajene.

Da bi tudi preko našega časopisa spodbudili čimveč gradisovih fotoamaterjev, ki naj bi se vključili v to akcijo, bomo v naslednjih številkah Gradisovega vestnika posvetili fotografijam posebno pozornost. Vsem tistim, ki nam boste poslali svoje fotografije bo namenjen foto kotiček, ki smo ga poimenovali »Delavnik Gradisovca«.

C. Pavlin

Le s hitro in kvalitetno gradnjo bomo lahko konkurenčni

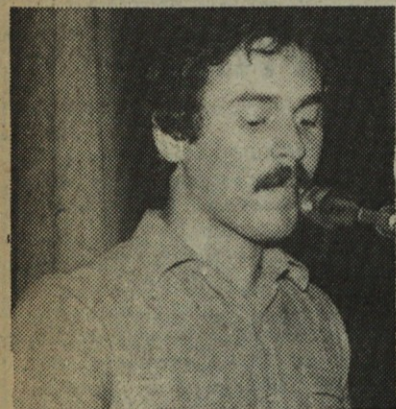
Predstavniki delovnih organizacij so podpisali Listino o pobratenuju in sodelovanju

Na srečanju so se prvič sestali tudi vodilni delavci, predsedniki sindikata in ZK iz delovnih organizacij, ki so vključeni v BVGP

13. srečanje mladih bivših vojno gradbenih podjetij Jugoslavije

Utrjujemo bratstvo in enotnost

Predsednik koordinacijskega odbora Bivših vojno gradbenih podjetij Jugoslavije je mladinec iz GE Nizke gradnje Maribor, Stanko Zorec

Pred trinajstimi leti so začeli sodelovati in izmenjavati izkušnje mladinci beograjskih bivših vojno gradbenih podjetij, da bi tako še naprej ohranjali tradicije gradbenih podjetij, ki so takoj po osvoboditvi, nekatera pa tudi že med vojno začela z obnovo in izgradnjo porušene domovine in veliko gradile za JLA. Iz tega povojnega delovanja so v mladih ostale določene korenine, čeprav so se te delovne organizacije z leti osamosvojile in delale naprej neodvisno od vojske. Z leti se je krog sodelujočih širil tako, da danes v skupino bivših vojno gradbenih podjetij Jugoslavije sodijo naslednje delovne organizacije: »Centroprojekt« Beograd, »Ivan Lučić Lavčević« Split, »Monter« Zagreb, »Napred« Beograd, »Primorje« Ri-

jeka, »Vranica« Sarajevo, »Ratko Mitrović« Beograd, »Tempo« Zagreb, »Unioninvest« Sarajevo in »Gradis« Ljubljana.

Letošnje, že 13. srečanje mladih, ki je vedno v drugi polovici meseca maja je bilo prvič v Sloveniji. Organizator je bil GIP GRADIS, ki je srečanje organiziral na Bledu v dneih od 21. do 24. maja.

Na teh srečanjih mladinci sodelujejo na političnem, kulturnem in športnem področju, si obenem izmenjujejo izkušnje o delu mladinske organizacije, kar je zelo pomembno, krepijo bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti, saj se na takšnih srečanjih, kot je bilo letošnje na Bledu zbere malodane Jugoslavija v malem. Pa ne samo to, letos je prvič bilo dogovorjeno, da

bodo mladinci teh delovnih organizacij skupaj nastopili na eni izmed zveznih mladinskih delovskih akcij.

Program letošnjih srečanj mladih bivših vojno gradbenih podjetij je bil sestavljen iz treh delov. Tematska konferenca je bila posvečena III. kongresu samoupravljalcev. Mladinci so podeljeni v tri skupine razpravljali o pridobivanju in razporejanju dohodka, o samoupravnem združevanju in povezovanju na dohodkovnih odnosih in o delegatskem sistemu. V razpravah so izhajali iz lastnih izkušenj in primerjali organiziranost in delovanje v posameznih podjetjih.

Na plenarni seji so bili podani zaključki, ki jih bo gradisov delegat Tomaž Zupančič, tudi sam še mladinci

Naši šahisti so do finala gladko zmagali, potem pa so izgubili z Napredom iz Beograda

V malem nogometu so zmagali mladinci iz Splita, naši pa so izgubili v prvem kolu

Možili smo venec na spomenik padlim zapornikom in talcem v Begunjah

ec in udeleženec tega srečanja po-
deval na kongresu v Beogradu.
V kviz tekmovanju so mladi od-
varjali na vprašanja iz treh podro-
j: Ljubljana skozi stoletja, prispe-
k Jožeta Plečnika jugoslovanski
hitekturi in 35 let Gradisa. Tek-
vanje je pokazalo, da so se vsi na-
pajoči dobro pripravili in zato so
zmagovalcu odločala dodatna
prašanja. Ker pa je tudi takrat,
ako vprašanje dobilo popoln in
čen odgovor, se je žirija, ki je vo-
la kviz tekmovanja odločila, da si
vo mesto delijo tri ekipe: Ivan L.
lavčević Split, Monter Zagreb in
radis Ljubljana.

Na koncu srečanj so bila tudi
ortna tekmovanja v malem nogo-
etu, namiznem tenisu, streljanju
ženske šahu in vlečenju vrvi. Vsa
tekmovanja so bila v športnem duhu
so tudi pokazala, da so mladi tudi
pri športniki.

Na Bledu je bila uresničena tudi
polgoletna želja vseh mladih bivših
jno gradbenih podjetij, da svoje
delovanje, ter bratstva in enotno-
potrdijo s podpisom Listine o po-
atenju in sodelovanju. V listino so
pisali, da »delovni ljudje bivših
jno gradbenih podjetij Jugosla-
ve sklepajo pobratenje, da bi

ohranili trajen spomin na skupno
delo v vojnih in povojnih letih, ko so
skupaj z ostalimi delavci pristopili k
takojšnji obnovi in kapitalni izgrad-
nji porušene domovine in da bi tedaj
porojeno revolucionarno bratstvo še
naprej poglobljali kot bratstvo in
enotnost narodov in narodnosti Ju-
goslavije, da bi na ta način pospešili
sodelovanje med temi delovnimi or-
ganizacijami na gospodarskem,
družbenopolitičnem, kulturnem,
športnem in drugih področjih«. Ta
listina predstavlja osnovo za nadalj-
nje konkretne dogovore.

Na letošnjih srečanjih so prvič
poleg mladincev sodelovali tudi vo-
dilni delavci omenjenih gradbenih
delovnih organizacij, predsedniki
OO sindikata in ZK. S tem so bile
podane osnove za širše sodelovanje
in obenem vodeni so pogovori o
možnostih skupnega nastopa na tr-
žiščih tretjega sveta.

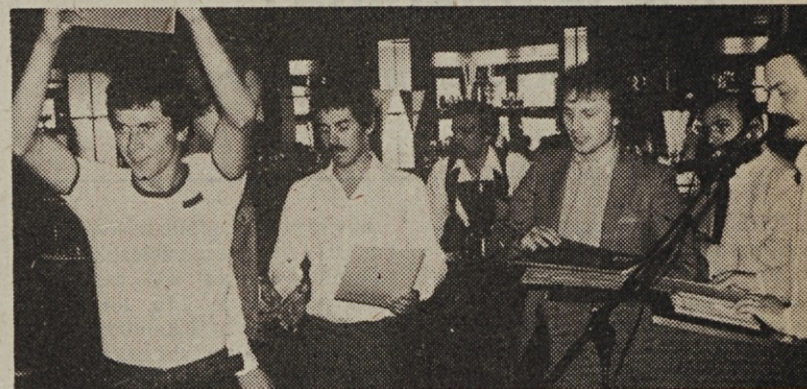
Nešteto krat sta bili zapeti pesmi
»Jugoslavijo« in »Druže Tito mi ti se
kunemo«, pa tako tudi ob slovesu,
ko so vsi pozdravili z trikratnim Z-
D-R-A-V-O in zaželeli skorajš-
njega svidenja v Beogradu, ki bo or-
ganizator naslednjih srečanj mladih
bivših vojno gradbenih podjetij Ju-
goslavije. Cveto Pavlin

Naša ekipa v kvizu znanja je delila prvo mesto z Monterjem Zagreb in Lavčevićem Split

Tematsko konferenco, ki je bila posvečena III. kongresu samoupravljalcev so vodili naši mladinci: Jasna Ratajc, Djuro Ličanič in Tomaž Zupančič, ki bo sklepe konference kot naš delegat posredoval na III. kongresu v Beogradu

Vsaka delovna organizacija je dobila priznanje za udeležbo na 13. srečanju mladih BVGP

Vlečenju vrvi so bili zelo zanimivi boji

Gradisove strelke so bile najboljše, saj so dosegle 463 krogov, drugouvrščena ekipa Lavčevića pa 321

Sestanek članov MK ZK z delavci Gradisa ljubljanskih samskih domov

S strani MK ZK Ljubljana je prišla pobuda o sestanku z gradbenimi delavci Gradisa ljubljanskega območja, ki stanujejo v naših samskih domovih o problematiki življenja v novo okolje, v katerem prebivajo ter njihovem gledanju na osebni življenjski standard glede na dane pogoje, ki jih ustvarjajo s svojim delom v organizaciji združenega dela GIP Gradis.

Sestanek sta po naših domovih Kvedrovi, Bavdkovi, Mislejevi in domu učencev vodila člana MK ZK tov. Semolič in tov. Pauk.

Na sestankih je bila uvodoma podana trenutna gospodarska situacija pri nas in v svetu ter politični trenutek in vzdušje. Zatem je tov. Semolič odprl razpravo ter z nekaterimi vprašanji razvel odprl in kritičen pogovor z delavci. V glavnem so bile prisotne teme in vprašanja glede osebnega standarda, počutja v domovih, vzdušja na gradbiščih, nagrajevanja po delu, osebnih dohodkih ter stanovanjska problematika.

Zanimivo je mnenje v glavnem NK delavcev, ki smatrajo, da so za svoje delo premalo nagrajevani ter da so razponi med najnižjim in najvišjim OD preveliki in nerealni. Smatrajo tudi, da je vse preveč režijskih delavcev ter, da ima že skoraj vsak delavec svojega »šefa«. Sprašujejo se tudi, kaj je novega na področju terenskega dodatka in kako rešiti neenakopravni ekonomski odnos med delavci gradbenih enot in obratov, ki stanujejo v istem samskem domu, pa plačujejo različne najemnine. Glede terenskega dodatka se zavedajo, da je to umetno zviševanje osebnega dohodka, do tega pa je prišlo zato, ker je proizvodno-fizično delo premalo vrednoteno. Vejo, da terenski dodatek ne gre v obračun pokojnine in da to občutijo največ »stari« delavci pred upokojitvijo.

Vsi prisotni so izrazili bojazen, da bo terenski dodatek ukinjen brez kakršnegakoli nadomestila, vendar jim je bilo pojasnjeno, da trenutno ni te bojazni, saj bodo strokovne

službe do ukinitve terenskega dodatka poiskale pravilno nadomestitev v okviru kvalitetnejšega nagrajevanja in vrednotenja proizvodnega-fizičnega dela. S tem bi del terenskega dodatka prelili v osebne dohodke in bi tako tudi osnova za pokojnino bila višja.

Sprašujejo se tudi kako z osebnim dohodkom, ki je okoli 6.000,00 ND živeti sebe in poleg tega še večjo družino, ki živi v eni izmed bratskih republik.

Dotaknili so se tudi vprašanja stanovanjske problematike, prehrane ter nastanitve. Smatrajo, da so samski domovi preveč koncentrirani na enem območju, kjer se pojavlja problem življenja v okolje. Neurejena prehrana pa tudi pušča posledice, ki so vsem znane. Smatrali so tudi, da so v določenih trenutkih premalo informirani ter, da bi bilo potrebno v temeljnih organizacijah, kjer sprejemajo samoupravne akte, pravilnike in podobno, le-te prilagoditi tudi jezikovnemu področju iz

bratskih republik, saj so ti akti večkrat dostikrat nerazumljivi.

Ob vsej tej kritični in plodni razpravi sta si tov. Semolič in tov. Pauk delala zabeležke, ki jih bosta nato v strnjeni obliki podala naprej v pravo ter razreševanje omenjenih situacij za to odgovornim samoupravnim in političnim telesom.

Na koncu sestanka ko so delavci odkrito vprašali, če bo spet ostalo samo na razpravi brez kakršnih otipljivih rezultatov, sta tovaršva člana MK ZK pojasnila, da se z utemeljitvijo delno strinjata, vendar smatrata, da je odkrita beseda potrebna za nadaljnje reševanje problematike ter, da edino s pravo pristopom k omenjeni problematiki lahko dobimo tudi prave rešitve, ki bodo dobrobit naših delavcev. Zahvalni sta se za udeležbo, ter plodno razpravo, delavci sami pa so izrazili željo za čimveč takih pogovorov, naj bi prinesli bistven premik k postopni reševanju statusa delavcev gradbenika.

Slavko Šar

Kje je mladina?

Ob prehodu v usmerjeno izobraževanje

Prehajamo v usmerjeno izobraževanje. Kljub nekaterim pomanjkljivostim in nepopolnim cepitvam smo izoblikovali podlago za uveljavitev temeljnih ciljev preobrazbe vzgoje in izobraževanja. Možnosti za vpliv delavcev na vzgojo in izobraževanje ter na usmerjanje mladine in delavcev v izobraževanje so dane — manjka nam le učencev — študentov, ki se bodo ob realizaciji programov usmerjali v gradbene poklice.

Letošnji vpis slovenske mladine, z ozirom na razpisana mesta, ni vzpodbuden. Razpisano število študentov (učnih razmerij v usmerjenem izobraževanju ni več in so vsi učenci študenti) pri večini poklicev potrjuje, da so bili razpisi objavljeni v dnevnem tisku oblikovani skladno s potrebami gradbeništva. Rezultati vpisa pa so bili ravno obratni. Beležimo velik primanjkljaj kandidatov za šolanje v naših poklicih. Tako se je za

osnovne poklice gradbeništva-gradbenec II., zidar, tesar, železokrivec, v triletnih šolah od 935 razpisanih mest prijavilo le 246, torej nam manjka 599 ali 74 % kandidatov. Za gradbene poklice skrajšanih programov nam manjka 70 % kandidatov, za gradbene strojnike 82 % ter za poklice zaključnih dejavnosti 80 % kandidatov. V bivšo gradbeno tehnično šolo — gradbenec II se je od 597 razpisanih mest prijavilo 500 kandidatov, dočim se je v visoke šole — dipl. ing. gradbeništva od 431 razpisanih mest vpisalo 406 kandidatov za dipl. ing. arhitekta pa se je na 122 razpisanih mest prijavilo kar 347 kandidatov.

Navedeni podatki kažejo, da se mladina v gradbene poklice zelo nerada vključuje, kar pomeni, da bo potrebno v širši družbi spremeniti miselnost in gledanje na gradbeništvo, v samem gradbeništvu pa spremeniti sistem nagrajevanja, ter se tako uvrstiti pod vrh drugih panog.

Glede na prehod učencev-študentov iz srednjega šolstva na visoko šolstvo namerava preiti 99,7 % gimnazijskih maturantov, 63,3 gradbenih tehnikov, 54,7 % strojnih in 54,8 ekonomskih tehnikov. Delež žensk med kandidati zadnjega vpisa narašča. Letos je med prijavljenimi 55,9 % žensk in približno enako za redni študij in študij ob delu. Tudi za študij ob delu je letos manj kandida-

Podobno stanje je tudi v Gradisu. Od 200 razpisanih mest za poklice gradbene stroke — gradbenec I in II se je iz Slovenije vpisalo le 14 kandidatov. Zato smo organizirali razred tesarjev v Čakovcu, kar seveda še zdaleč ne pokriva celotne potrebe Gradisa.

Gornji podatki se nanašajo na stanje v mesecu maju, zato bomo v okviru centra za izobraževanje

Zadnja generacija vajencev v gradbeništvu na Ravnah

tov. Največ se jih je vpisalo iz kovinsko predelovalne industrije in strojništva 6,8 % iz gradbeništva, 4,6 %, usmerjeni pa so pretežno na VTŠ, VŠSD, VUŠ, FS, in EF.

tudi vseh drugih dejavnikov usmerjanja izvedli dodatne akcije za večjo vključevanje mladine v gradbene poklice. Pri tem pa potrebujemo pomoč vseh zaposlenih. Lojze Čr

Varčevanje je potrebno tudi pri opremi strojev

NOVICE IZ SPO

V obdobju varčevanja je velika dolžnost vse strojne operativne. Gradisa, da dobro sodeluje. Dosedanjo miselnost in odnos do naših strojev, naprav in opreme, ki je v uporabljanju pri SPO bo treba spremeniti. Vse prevečkrat se že na naših gradbiščih občuti razločevanje med gradbeno enoto in SPO. Ne bi smeli posploševati, da so odnosi do ljudi in mehanizacije povsod enaki, nek je so dobri, drugod pa slabši. Poněkod je vzorno urejeno vzdrževanje opreme iz SPO, drugje pa je ravno nasprot-

Posoda za prenos betona

Med manjšo opremo spadajo posode za prenos betona, naprave za prenos paletiziranega materiala, obešalne vrvi itd. Da bi oprema bila funkcionalna, s tema pa tudi varna, je le-to potrebno ustrezno vzdrževati. Za tehnično brezhibnost mora skrbeti SPO, za čiščenje po uporabi pa v skladišču pa gradbena enota.

Na večini gradbišč obstajajo posode za prenos betona, vendar so te največkrat neočiščene, zaradi česa se beton posuši na stenah in je iztok betona zelo otežkočen. Zato se udarja po ustju posode in le-ta sčasoma postane neuporabna, zaradi deformacij, ki nastanejo ob udarcih. Večkrat se posode tudi premeta, tako da je ogrodje poškodovano ali celo počeno. Pri normalni uporabi in vzdrževanju bi imela posoda mnogo daljšo življenjsko dobo.

Vsekakor bomo morali s pravilno uporabo in vzdrževanjem podaljševati življenjsko dobo poleg posod še marsičemu, ne pa, da s svojim odno-

som le-to še krajšamo.

Posode niso več poceni, saj se giblje cena z ozirom na velikost od 1. do 7. starih milijonov.

Žične vrvi

Poleg omenjenega problema s posodami, enako velja za obešalna sredstva pri žerjavih, to so žične vrvi. Obešalne vrvi za vse žerjave so tipizirane, vendar pa se največkrat nepravilno uporabljajo in s tem poškodujejo. Obešalne žične vrvi se dostikrat uporabljajo tudi za vlečne strojevo po gradbišču, kar se seveda ne bi smelo. V tem primeru se vrv lahko poškoduje tako, da na videz ne izgleda poškodovana, to pa izredno ogroža varnost pri delu.

Vrvi so namenjene za prenos posode za beton, za cevne odre, les, palčasto armaturo, in razne druge elemente. Z nepravilno uporabo obešalnih žičnih vrvi se krajša življenjska doba le-teh in ogroža varnost dela.

Z pravilno uporabo bi lahko veliko prihranili, saj se giblje cena žičnih vrvi od 450 do 850 starih tisočakov za dvokrako vrv.

Žerjavne proge

Uvedli smo tudi tipizirano žerjavno progo, pri kateri so najbolj problematični drobni jekleni spojni elementi, saj se pri demontaži največkrat ti jekleni vijaki in drugi spojni material izgubi, včasih pa se celo zasuje. Ker progo demontira gradbišče bi bilo potrebno pri tem opravilu bolj paziti in se drugače obnašati do naše skupne lastnine. Povsod obstajajo zaboji, če ne pa se lahko zelo hitro naredijo in se v teh

zabojih lahko tak droben material shrani.

Žerjavi

Pri pregledih žerjavne opreme smo ugotovili, da je res vzorno vzdrževana pri GE Celje in GE Maribor ter na nekaterih gradbiščih drugih gradbenih enot.

Poleg že omenjenih napak pri vzdrževanju žerjavne opreme nastanejo tudi poškodbe na podvozju žerjava, ker se zaradi malomarnosti na gradbiščih dostikrat na žerjavno progo nalaga gradbeni material. Iz istega vzroka nastanejo poškodbe električnih motorjev, reduktorjev, mejnih stikal in dovodnega kabla. Škoda v nobenem primeru ni majhna, če pa upoštevamo tudi škodo, ki nastaja zaradi zastoja pri delu, potem je še dosti večja. Cena dovodnega kabla žerjava se giblje od 4 do 7 starih milijonov.

Improvizacija na gradbiščih

Pri varčevanju so omembe vredne tudi različne improvizacije na gradbiščih. Gre predvsem za tiste improvizacije, ki lahko povzročijo škodo na strojih in opremi. Najpogosteje gre za nadgradnjo posod za prenos betona, za improvizacije pri nosilnih elementih, spremembe obešalnih elementov. Take pojave moramo preprečevati dokler je še čas.

Moramo se v vsakem trenutku zavedati tega, da vse spremembe, ki bi prišle v poštev z ozirom na tehnologijo dela, lahko izvrši le konstrukcijski biro in delavnice Kovinskih obratov.

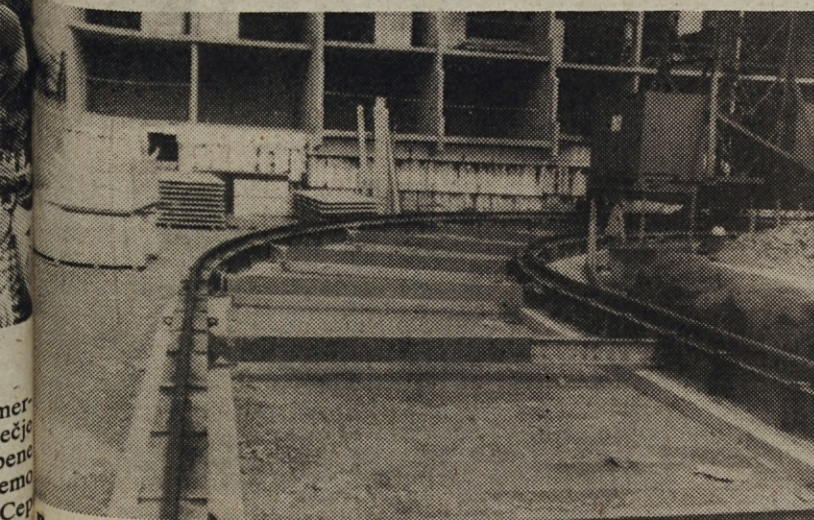

Vzdrževanje posode za prenos betona in premaz z oljem lajša delo betonarjem, pravi Mladen Stojinović iz Maribora

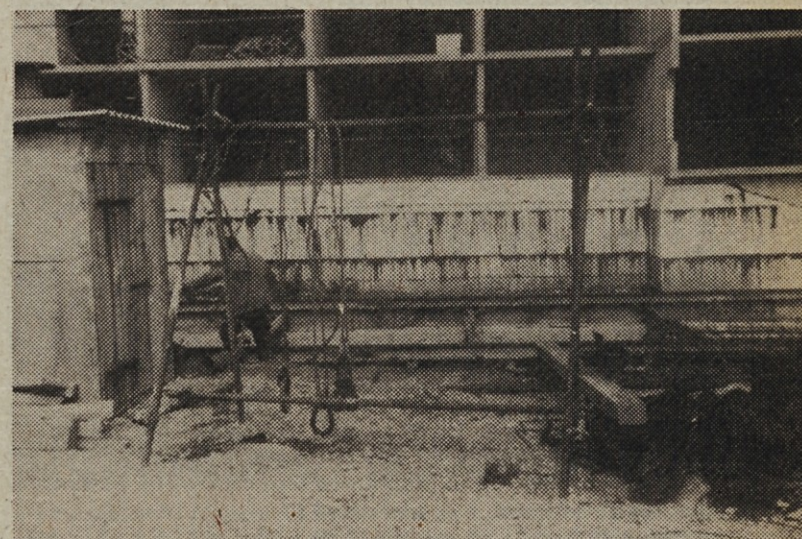
Bodimo pozorni do naše opreme

Če vse zgoraj omenjeno seštejemo, bomo videli, da te okvare predstavljajo v današnjem času ogromen strošek. Ta strošek je še večji, če se zavedamo, da se podobne napake in okvare pojavljajo pri večini naših žerjavov, le-teh pa imamo 50.

V vsem omenjenem je tudi del tiste skrite rezerve, ki ji dostikrat pravimo notranje rezerve, pa se niti ne zavedamo, kaj je to. Zato prosimo vse za sodelovanje v smislu čuvanja in pravilnega vzdrževanja naše opreme, saj to je tudi del stabilizacijskih prizadevanj celotne družbe. Ludvik Šnajder

Prvič montirana žerjavna krivina za žerjav X 1266y v Mariboru na S 31, na jeklenih pajnerjih. Paziti moramo na drobni spojni material, ki se pri demontaži največkrat izgubi

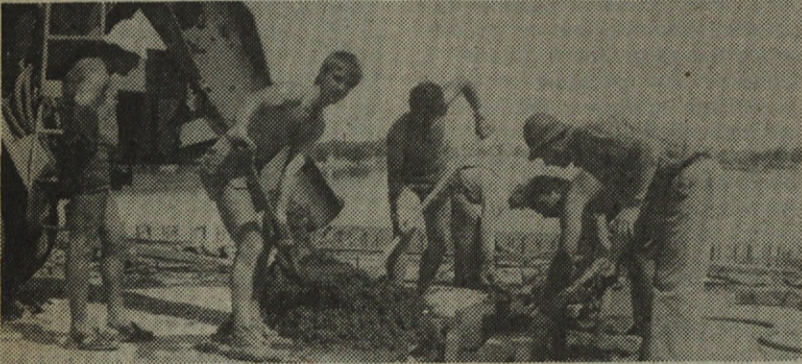

Stojalo za obešalne žične vrvi naj bi bilo povsod kjer je žerjav, ne samo ponekod

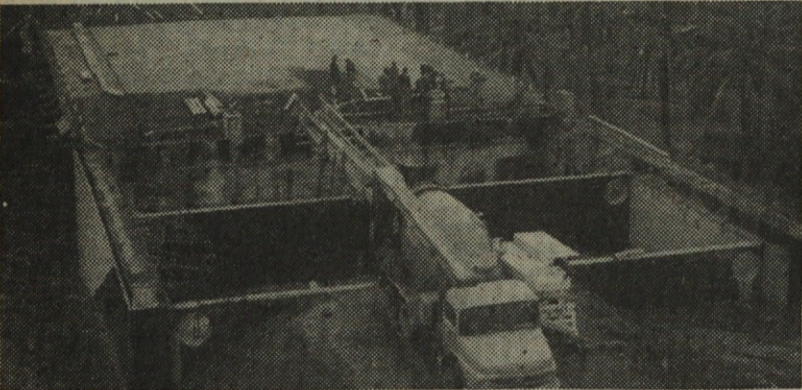

Celotna količina betona za ploščo na mostu preko Tigrisa je bila vgrajena s pomočjo črpalke Scheele. Površino betona smo zaščitili s pobrizganjem »Kontrasola«, kar se je pokazalo kot povsem zadovoljivo brez posebne dodatne nege. Na sliki je niveliranje in zaglajevanje betona. Konec marca 1981.

S fotoaparatom v Amari

Na sliki je vgrajevanje betona ob dilataciji Maurer D-161. Dne 7. aprila 1981 so bile vgrajene vse dilatacije, zasuti Obrežni oporniki in pričeli smo s transportom preko mostu

Z betoniranjem plošče na mostu preko Tigrisa smo pričeli v decembru lanskega leta. Betonirali smo po odsekih, ki so predpisani v projektu. Slikano je 20. decembra 1980

S polaganjem cementne stabilizacije smo pričeli 27. avgusta 1980. Zaradi visoke temperature, tudi preko 50 stopinj Celzija v senci, smo delali le v nočnem času. Žal smo morali v septembru dela prekiniti zaradi vojaških akcij

Dober način sodelovanja med tozdi

Uspešno in poslovno sodelovanje med tozdi, bo cilj in moč Gradisa v prihodnje. Če bomo združevali že itak manjkajoče KV kadre tam, kjer je delo, se nam ni treba bati nelikvidnosti.

Ob zmanjšanju obsega del v tozdu Ptuj, nam je ta enota priskočila v pomoč s kvalificiranim kadrom. Ker imamo v Ravnah v gradnji več objektov s kratkimi roki izvedbe, nam ta pomoč še kako koristi. Obenem pa smo pomagali tozdu Ptuj v trenutni situaciji.

In kaj pravijo fantje sami. Na objektu samskega doma ob Suhi v Ravnah je delala tudi večja skupina sodelavcev iz Ptuja. Delovni dan je bil na višku, ko sem jih obiskal, k temu je pripomogel tudi lep sončen dan. Kljub nujnemu delu smo si vzeli nekaj minut časa za pogovor.

Povprašal sem jih, kako se kaj počijo na Ravnah.

Pravijo, da so zelo zadovoljni, ko z organizacijo dela, medsebojnimi odnosi, pa tudi hrana je dobra. Med pogovorom sem opazil, da so kljub zadovoljstvu le močno navezani na dom in družino. Vsak petek se vračajo domov. Ravenčani smo z njimi zelo zadovoljni, potrebujemo jih, računamo, da še ostanejo, čeprav mineva pogodbeni rok.

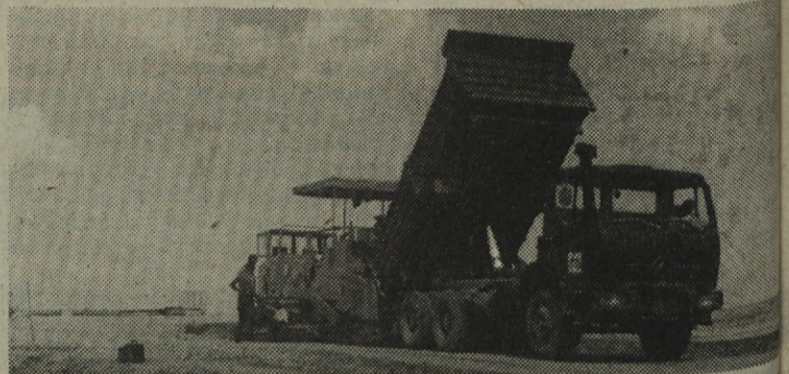
Ptujčani so zelo prijetni fantje, skromni z dobrimi delovnimi navadami, hitro se prilagodijo na vsa gradbena dela. Zdaj jih že čaka vsa kodnevno delo v svoji enoti in jim je zameriti, da želijo čimprej domov.

Šam pregovor pravi, povsod je lepo, doma je najlepše.

Ludvik Rudo

Še posnetek in spomin na Ravne bo ostal. Delavci iz Ptuja na Ravnah

Slika je napravljena v prvih dneh aprila 1981, ko polagamo poslednje površinske cementne stabilizacije na levi obali ob nadvozu

Čeprav je Amara znana po suhem in vročem podnebju, nam je 11. aprila 1981, ko smo polagali prve kvadratne metre bitugramoza, nagajal dež. Pomoč pri asfaltiranju nam pomagajo delavci Cestnega podjetja Maribor

Delavci KO Ljubljana prejeli nagrado za tehnično izboljšavo

Nagrade za izume in tehnične izboljšave, ki jih podeljuje upravni odbor Sklada Borisa Kidriča, so letos prejeli delavci iz 16 OZD. Med njimi je 10 nagrad delavcem iz proizvodnih organizacij in 6 iz institutov. Med letošnjimi nagrajenci so bili tudi LOJZE, BUTINA, VINKO COTIČ, ALOJZ MEHLE, BRANE URBANČ in JOŽE PLAZAR vsi delavci GIP Gradis TOZD Kovinski obrati Ljubljana.

Nagrado so prejeli za tehnično izpopolnitev — KRMIJNI SISTEM ZA VODENJE TOVARNE BETONA. Komisija je podelitev utemeljila takole: Pri pripravi betona je treba v natančno predpisanem razmerju mešati vrsto komponent. Za to je potrebna dozirna naprava v kombinaciji s tehtalno napravo. Take sisteme smo doslej upražali.

Avtorji so potrebni krmilni sistem

skonstruirali in zgradili sami in pri tem dosegli tudi vrsto originalnih rešitev, kot na primer uvedbo linearnega analognega prikazovalnika z vodoravno skalo pri električnem daljinskem prenosu podatkov o teži. Razen tega gre za posebno kombinacijo komparatorjev v amplitudni klasifikator, ki so ga avtorji prijaviili Zveznemu patentnemu uradu za patentno zaščito.

Doslej deluje po vsej Jugoslaviji 28 v celoti doma izdelanih betonarn z novim krmilnim sistemom, kar je omogočilo prihrankov na deviznih sredstvih, cenejše vzdrževanje in možnost hitrejšega ukrepanja.

Prof. dr. Aleksandra KORNHAUSER je v govoru nagrajencem pred podelitvijo nagrad poudarila, da štejemo kot kvaliteto dejstvo, da se na področju izumov in tehničnih izboljšav uveljavlja skupinsko delo.

Takšno je bilo tudi delo delavcev TOZD Kovinski obrat Ljubljana.

Nagrajencem za prejeto priznanje čestitamo. Cveto Pavlin

Skupini inovatorjev je ob podelitvi nagrade za izume in tehnične izboljšave iz sklada Borisa Kidriča na manjši slovesnosti čestital tudi direktor KO Ljubljana tov. Jože Repše

Licenca da ali ne?

Kot uvod naj navedemo besede, ki jih je izrekel znani slovenski ekonomist prof. dr. Černe na predavanju »Trenutna gospodarska situacija pri nas in v svetu« v GIP Gradis dne 24. 4. 1981: Dejal je da Jugoslavija in Čile kupita kar 94 % znanja v tujini, kar ju uvršča na prvo mesto v svetu. Temu primerna je tudi njuna surovinska in tehnološka odvisnost od tujih multinacionalnih družb. Postavlja se vprašanje, kaj in za koga dela ogromno število ljudi v inštitutih in drugih raziskovalnih organizacijah. Odgovor je jasen. Za organizacije združenega dela zelo malo, saj le te kupujejo znanje v tujini.

V nadaljevanju želimo prikazati ali je potrebno, da kupujemo toliko licenc in ali je to najboljša pot razvo-

ja?

Kot je znano, je licenca kupljeno dovoljenje za proizvodnjo določenega proizvoda, ki se že izdeluje ali se bo izdeloval. Za njegovo pridobitev se plača določen odstotek od vrednosti proizvedenega predmeta. Na nakup tega dovoljenja je pogosto vezan tudi dodatni nakup tehnologije, naprav in surovin.

Nakup licence je delno upravičen, če gre za proizvod, ki ga bo mogoče realizirati v relativno kratkem času, če obeta velik finančni uspeh ali če delovna organizacija, ki se želi usmeriti na novo področje proizvodnje nima potrebnega kadra za razvoj.

Nakup licence pa je nesmiseln za izdelek, ki ga delovna organizacija

že proizvaja, vendar želi proizvesti izdelek, ki je v času možnega nakupa licence boljši od lastnega. Delovna organizacija bi bila v tem primeru v podrejenem položaju proti ponudniku licence, saj bi zavrla lastni razvoj.

Oglejmo si, kakšne težave čakajo kupca licence v primeru, da se je za nakup odločil.

Ko je licenca kupljena, se določijo tehnično osebje, ki mora dokumentacijo prevesti in prilagoditi našim standardom. Delo ni kreativno, zato strokovnjaku ne daje posebnega zadovoljstva. Navadno se pri vsaki morebitni spremembi zahteva še soglasje licenčnega partnerja, ki iz objektivnih ali subjektivnih razlogov težko sprevidi upravičenost pripombe in po nekaj brezuspešnih poizkusih ugasne še tisto malo zagnanosti za delo ter pride do malodušja.

Ko je dokumentacija kljub težavam obdelana, začnemo s tehnološko obdelavo projekta, kar pomeni oskrbovanje s strojnimi parkom, orodjem, kvalificiranimi delavci, nabavo potrebnih surovin, povezovanje s kooperanti itd. V tej fazi naletimo na vrsto problemov, ki so v glavnem tehnološke narave in ki jih ni mogoče rešiti v kratkem časovnem razdobju, ker nakup licence ne pomeni tudi nakupa tehnologije za proizvodnjo posameznih delov. To največkrat zahteva nakup še dodatnih licenc. Pogosto se zgodi, da tudi pri izbiri surovin naletimo na težave, ker domače delovne organizacije niso sposobne zagotoviti ustrezno

kvaliteto, prodajalec licence pa ne dopušča drugih možnosti in zahteva še uvoz surovin.

Kot vidimo, lahko celotni proces traja prav toliko časa ali še dalj, kot bi trajal pri lastnem razvoju. Povrh vsega pa lahko pri lastnem razvoju že vnaprej ocenimo kritična mesta, ter pravočasno storimo vse potrebno, da bi jih rešili ali poiskali druge rešitve. Torej moramo pri lastnem razvoju prehoditi isto pot kot pri nakupu licence, razlika je le v tem, da moramo izdelati lastno dokumentacijo, kar je seveda zahtevnejše, kot če jo samo prevedemo.

Pogosto si pred nakupom licence niti ne upamo vprašati, kakšne so negativne strani licence, oziroma ali ni v trenutku nakupa licenca že zastarela.

Ni izključeno, da v trenutku realizacije licence pride licenčni partner na tržišče z novo generacijo enakega proizvoda n s tem izključi kupca licence iz konkurence, v kolikor je ta možnost obstajala.

Z nakupom licence se navadno istočasno omejuje tudi tržišče in ostanejo kupci licence samo določena tržišča, za katere licenčni partner ni zainteresiran.

Na osnovi opisanega je vidno, da se morajo v primeru nakupa licence dobro analizirati vse pozitivne in negativne strani takega koraka. Z nakupom licence ne ogrožamo samo razvoja delovne organizacije, temveč jo lahko spravimo v zelo neugodno ekonomsko situacijo in veliko odvisnost od tujine.

Marko Žontar

Mostna ograja

Naši jubilanti

Ko prebiramo statistične podatke Gradisa, lahko ugotovimo, da smo v povprečju še »kar« mladi. 58,2% zaposlenih je starih do 35 let, od 35 — 45 let 23,6%, od 45 do 55 let 12,2% ter nad 55 let 3%.

Izstopajo le posamezniki, ki se hitro pomikajo proti vrhu. Tako je tudi z našimi majskimi jubilanti.

Delovodja, lovec, ljubitelj narave

Gradbišče, temni gozdovi in zelena bratovščina, to so konjički našega jubilarja Antona Petroviča,

Anton Petrovič

glavnega delovodja iz Celja. Začel je na progi Šamac-Sarajevo. V Gradisu se je izučil za tesarja. Petkrat je bil proglašen za udarnika. Končal je delovodsko šolo. Je dober organizator, inovator, sodelavec, iskren in vzoren

tovariš. Ljubitelj narave in velik lovec. Je nosilec številnih priznanj, med njimi red dela z zlatim vencem in red za lovske zasluge III. stopnje. Aktivno deluje tudi v samoupravnih organih in v družbeno-političnih organizacijah celjskega Gradisa.

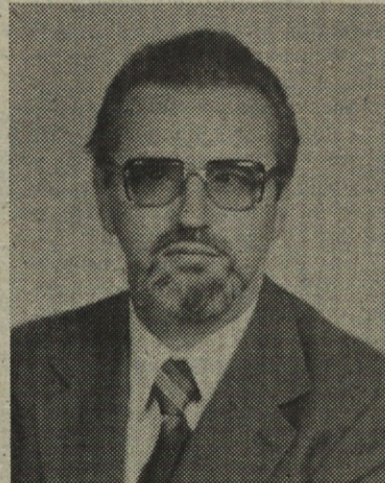
Ob njegovem jubileju mu želimo obilo uspeha pri delu, zadovoljno življenje in dober pogled.

Brez znanja ni napredka

Čas se hitreje spreminja, kot mu moramo slediti. To seveda ne velja za našega jubilarja ing. Berta Praprotnika. Prispel je vrh gore na kateri bo čvrsto stal še desetletja.

Jubilant je bil rojen 25. 5. 1931. Pri Gradisu se je zaposlil 18. 7. 1950. Šel je skozi vse faze dela. Začel je kot mlad strokovnjak pri gradnji novega jaška v Velenju ter se z veliko voljo in vstrajnostjo že leta 1970 povzpел med poslovodne organe Gradisa. Je eden izmed tistih direktorjev, ki so že zdavnaj spoznali, da brez znanja ni napredka. Ob delu je končal višjo tehnično šolo in Ekonomsko fakulteto. Osebno moč je zajemal s strokovno pripravo na odločitve. V kolektivu, med svojimi sodelavci išče vire ustvarjalnih pobud. Poznamo ga kot ostro nabrušenega popravljalca, ki nima dlake na jeziku. Toda prva mu je resnica in stvarna utemeljitev. V razmerah, ko so prisotne zakonitosti neenakomernega razvoja in različna protislovja subjektov združenega dela, sicer pristavi »celjski lonec«, toda zavesti pripadnosti Gradisu in smisla za skupne cilje, se

ni nikoli odrekel. Ravna se po starem pravilu: »Ne le kar veleva mu stan, kar more, to mož storiti je dolžan.«

Karel Schwartzbartl

Karl Schwartzbartl med majskimi jubilanti

Med majskimi jubilanti srečamo tudi našega »mlajšega« sodelavca Karla Schwartzbartla. Štajerca od nog do glave. Rojen je bil 31. 5. 1931 v Framu pri Mariboru. Jubilar ima 27 let delovne prakse na različnih vodilnih mestih kot finančni in računovodski strokovnjak, od tega 9 let prakse v zunanji trgovini. Čeprav mlad Gradisovec je v tem kratkem času svojega službovanja že dokazal, da zna poprijeti za delo — takšni ljudje pa so v Gradisu vedno dobrodošli.

Vsem jubilentom želimo pri nadaljnem delu še veliko moči, strokovnih, organizacijskih in osebnih uspehov.

Lojze Cepuš

Družina Praprotnik se ne slika rada. Za 50-letnico pa smo ju le ujeli takole sproščena pred teleobjektivom

SVEČAN 1. MAJ

Delavci gradbene enote Maribor so svečano proslavili praznik dela 1. Maj in 40 letnico vstaje slovenskega naroda. V polni dvorani kina Union so nastopili učenci osnovne šole iz Kamnice in mladinci Gradisa. Ogleđali so si tudi dokumentarni film o delu in življenju tovariša TITA. Zbranim delavcem je spregovoril tudi predsednik delavskega sveta TOZD GE Maribor tov. Vlado Čač. Orisal je življenjsko pot tovariša TITA, ter pomen obeh praznikov in na koncu zaželel vsem delavcem lepe prvomajske praznike. Vsi prisotni so bili s tako obliko proslave zadovoljni, še posebej so jih navdušili mladi folkloristi z venčkom plesov iz vse Jugoslavije.

Franjo Štromajer

Dvorana je bila dobro zasedena

Inventivna dejavnost v Gradisu

Zahodni teoretiki ugotavljajo, da se 75 % produktivnosti kaže s tehničnimi izumi in inovacijami, sovjetski teoretiki pa ta odstotek dvigujejo celo na 90 %. Svetovna razdelitev novih dobrin, ki nastajajo z izumi, pa je taka, da 15 najrazvitejših držav razpolaga s 95 % vseh izumov!

Da postaja znanstveno-tehnični napredek vse pomembnejši dejavnik ekonomskega napredka, smo se pri nas začeli malo bolje zavedati šele zadnje desetletje.

Naši novejši družbenopolitični dokumenti, predvsem resolucija X. kongresa ZKJ in VII. kongresa zveze sindikatov so dali inovacijski dejavnosti še večji pomen. Tako so po svoji poti razvoja in tehnologije krenila nekatera podjetja, kot so Iskra, Lek, Elan, Krka in med njimi tudi Gradis, čeprav le z delom svojih velikih zmogljivosti.

V Gradisu se zavestno ukvarjajo z inventivno dejavnostjo od l. 1971, ko je skupina zanesenjakov izdelala prvi pravilnik o inventivni dejavnosti. Leta 1973 pa je odbor za razvoj in organizacijo sklenil, da se del združenih sredstev za razvoj aktivira za inventivno dejavnost, v razvojno-organizacijski službi pa zadolži raziskovalca, da bo skrbel tudi za formalno administrativno plat dela.

Takšne odločitve so pokazale prve dobre rezultate v letih 1976 in 1977, ko je prišlo do bolj množične inventivne dejavnosti: leta 1977 je bilo sprejetih 17 predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in patentov, pri katerih je sodelovalo 44 delavcev. Najuspešnejše leto do sedaj je bilo leto 1979, ko je bilo sprejetih 34 inovacij, pri katerih je sodelovalo 71 delavcev.

Zadnji dokument, ki v popolnosti opredeljuje inventivno dejavnost v

Gradisu, je samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti z veljavnostjo od avgusta l 1978, temelji pa na družbenem dogovoru o inovacijah iz l. 1977.

Lansko leto je bilo nekoliko manj plodovito, saj je bilo sprejetih in realiziranih 23 inovacij, pri katerih je sodelovalo 67 delavcev. Prihranek z omenjenimi inovacijami je lani znašal 7,5 milijonov dinarjev. Zvezni zavod za patente v Beogradu je Gradisu lani potrdil en patent, tako da imajo sedaj potrjenih 14 patentov.

Za vrhunec večletne inventivne dejavnosti pa lahko štejemo prodajo Gradisove tehnologije lepljenja montažnih nosilcev zagrebški Hidroelektri, ki je že vrsto let največje gradbeno podjetje v državi. Za projekt mikroracionalniško krmljenje betonarne je Gradis pritegnil k sodelovanju inštitut Jožefa Stefana in IMP ter prejel visoko družbeno priznanje »Inovacijska veriga«, ki ga podeljujeta raziskovalna skupnost Slovenije in Ljubljanska banka. Tako je Gradis razvil prvo računalniško vodeno betonarno v Jugoslaviji, ki dosega kar največjo ekonomičnost proizvodnje in pri mešanju betona upošteva razlike v kakovosti surovin. Gradis se je s svojim paten-

tom »Zažigalna peč« vključil v bolj za čistejšo okolje.

Ker se je v teh desetih letih v inovacijsko dejavnost vključilo okoli 200 delavcev, so se v Gradisu odlo-

čili vsem tem podeliti posebna priznanja v obliki diplom (finančne nagrade so dobili že prej), ki jih bodo odslej redno podeljevali vsako leto.

C. PAVLIN

Slovesno na Koroškem

S številnimi prireditvami mladih, slavnostmi sejami in kresovanji, smo se tudi gradbinci vključili in slovesno proslavili 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in štirideset letnico osvobodilne Fronte slovenskega naroda.

Dne 24. aprila 1981 so na slavnostni seji delavskega sveta bila podeljena državna odlikovanja zaslužnim delavcem Gradisa na Ravnah.

Podelil jih je predsednik občine Ravne tov. Rudi Vrčkovnik.

Obenem je izkoristil priložnost ter z kratkimi jednatimi besedami prikazal vlogo in pomen Gradisa v Ravnah.

Pohvalno se je izrazil o našem kolektivu o skrbi za standard svojih delavcev, ter vključevanju v vsa družbena in politična področja v regiji. Tudi Gradisovi mladinci niso izostali. Sodelovali so pri svečanem sprejemu štafete mladosti, ter ostalih športnih manifestacij, ki so bila namenjena prazniku dela 1. maju!

Ludvik Rudolf

Podelitve državnih odlikovanj na Ravnah

Dobitniki priznanj so se takole veselili na skromni zakuski: Na sliki: Milan Manjšir, Ivan Mlakar in Bernard Meršak.

Celostna grafična podoba Gradisa

Pomanjkanje enovite predstavitve naše delovne organizacije je posebno v zadnjih letih, ko vse več delamo tudi na tujem, pospešilo delo na področju ekonomske propagandne in enotne predstavitve, oz. ponudbe za delo naše delovne organizacije.

Zato je Odbor za razvoj in organizacijo DSP je na osnovi prijavitelne naloge tozda Biro za projektiranje Ljubljana uvrstil v program tudi razvojno nalogo: Celostna grafična podoba Gradisa.

Dolgoletna želja je torej našla mesto na papirju, vendar ali se bo tudi tokrat zataknilo? Povzetek obstoječega stanja in uskladitev še ne pomeni enovite predstavitve, temveč bi bila to le kratkoročna rešitev. Pri reševanju te naloge je ekipa, ki je prevzela to nalogo ponovno naletela na problem gradisovega znaka. Nujno bi ga morali posodobiti oz. spreminiti: Napis v svojevrstnem slogu črk nikakor ni možno oblikovno uskladiti z ostalo tipografijo, oz. se v veliki meri razlikujeta.

V prihodnji številki bomo zato objavili najboljše rešitve posodobitve našega znaka z namenom, da lahko tudi ostali delavci Gradisa prispevajo svoj delež s pripombami in predlogi pri sprejemanju novega znaka.

Matija Krnc

Uspešno tu v tem letu

Teško, ali skoraj nemogoče je v tako kratkem sestavku opisati celotno dejavnost TOZD Gradbena enota Maribor, pa naj si gre za še tako kratko obdobje. Res je, da trenutno razen v Krškem ne gradimo kakšnih gigantskih objektov, gradimo pa zato več nič manj pomembnih manjših objektov.

Trenutno še opravljamo zaključna dela na nuklearni elektrarni v Krškem, kjer smo izvajali zahtevna betonska dela. Večji del novih gradbišč imamo sedaj na mariborskem področju z razliko prejšnjih let. Po nekaj mesečnem premoru smo ponovno pričeli z deli v Sladkem vrhu, ter z gradnjo stanovanjske soseske S-31.

Nova gradbišča so še Dravske elektrarne — območni center vodenja, osnovna šola bratov Polančičev, Gradbeni finalist, Metalna in še nekatera. Seveda pri tem ne smemo mimo našega nastopanja v tujini. V zaostrenih pogojih gospodarjenja doma smo tudi gradbeniki pogledali čez državne meje in uspešno pričeli z deli v Iraku. To je terjalo seveda veliko angažiranost naših strokovnih delavcev, kajti pogoji dela v tujini so bistveno drugačni kot doma. Prvi rezultati kažejo, da smo se dela pravilno lotili, čeprav smo naleteli na kopicu težav. Seveda bo potrebno tukaj še precej narediti, saj je na po-

dročju izvoza gradbenih storitev še marsikaj nejasno.

Doma ne smemo mimo lastnih obratov betonskih izdelkov, železokrivnice in tesarskih obratov. Več sistemov betonskih hal, ki so jih razvili strokovnjaki v betonsko konstrukcijskem oddelku si danes že utira pot po vsej domovini.

Toda doma nastajajo vsi betonski elementi, ki so potrebni pri montaži hal ali marketov, kvaliteto betona pa sproti ugotavljajo delavci laboratorija.

Le-ti so v stalni povezavi s strokovnjaki Inštituta za gradbenarstvo iz Zagreba.

Na obratih Pobrežje imamo lastno gramoznico in dve betonarni za lastne potrebe in potrebe trga.

Prav okrog teh obratov pa je zadnje čase veliko govora saj je predvidena selitev le teh že v prihodnjih letih. Selili naj bi se v novo industrijsko bazo v Hoče. To pa terja velike stroške, ki jih sami ne bomo zmogli. Potrebna bo pomoč celotne delovne organizacije in širše družbene skupnosti.

Obrati kot taki so za nas velikega pomena, saj izdelujejo večji del betonskih elementov za montažne hale in markete. Teh montažnih objektov zmontiramo letno tudi do 45.000 kvad. m. Naše hale in trgov-

ski objekti stojijo praktično po vsej Sloveniji od Begunj do Babnega polja in Plešč.

V lanskem letu smo zaposlovali okrog 1098 ljudi. Za primerjavo naj povem, da smo imeli v letu 1976 zaposlenih 1039 delavcev. Kljub povečanemu obsegu del v lanskem letu je število zaposlenih torej ni bistveno povečalo. Izboljšala pa se je kvalifikacijska struktura zaposlenih, saj je veliko naših delavcev končalo študij ob delu. Vse to so narekemale potrebe znotraj temeljne organizacije, kakor tudi delovne organizacije. Zavedamo se, da se gradbenik ne postane »čez noč«, zato je skrb za lastne kadre vedno v ospredju.

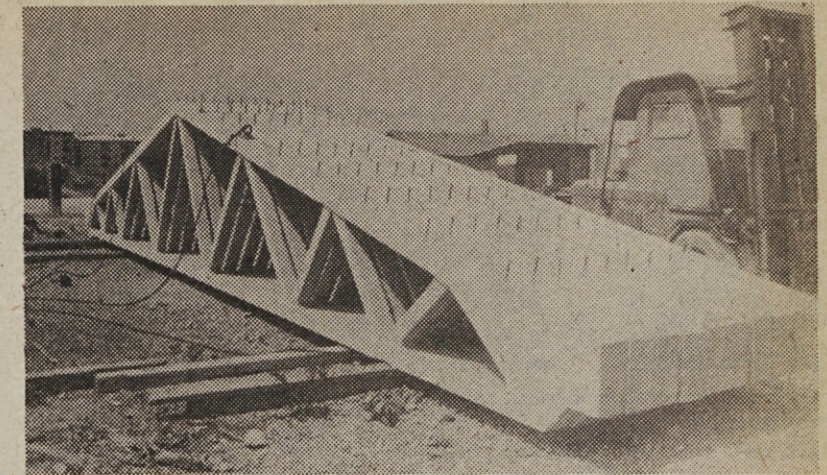
Vajenci gradbene stroke, ki jih vzgajamo doma bodo že jutri zasedli kvalificirana delovna mesta. Kolektiv se vsako leto pomlajuje, saj imamo trenutno od skupnega števila zaposlenih kar nekaj več kot 600 mlajših od 25 let.

Družbeni standard in samoupravljanje

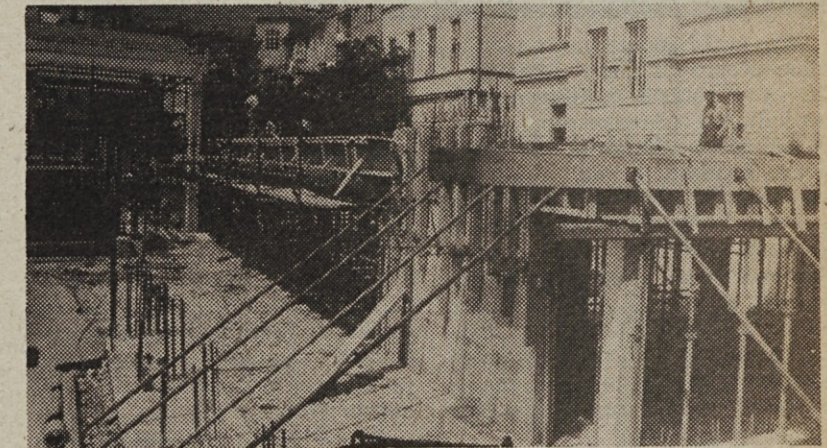
Prav tu smo naredili zadnja leta velik korak naprej. Tudi za letošnje smo namenili precej sredstev za izboljšanje standarda naših delavcev ne samo v samskih domovih, ampak tudi na oddaljenih gradbiščih, kjer živajo naši ljudje. Čeprav smo imeli

že vse pripravljeno za gradnjo novega doma za družbeno prehrano in dodatnega samskega doma, smo morali to misel zaradi stabilizacijskih razmer za nekaj časa opustiti, čeprav mislim, da stabilizacija na to področje ne bi smela poseči. Morali smo zato nujno posodobiti obstoječo kuhinjo in jedilnico, ter sanitarije, ki so bile že dotrajane. Bo pa ta naloga ostala in izvesti jo moramo čimprej. Skrb za delovnega človeka mora biti vedno prisotna, če hočemo, da bodo vidnejši tudi rezultati dela. Ti rezultati se kažejo v porastu celotnega prihodka. Ta je v lanskem letu znašal že preko 900 milijonov dinarjev. Seveda je na porast prihodka vplivala tudi boljša tehnologija dela ter večja produktivnost.

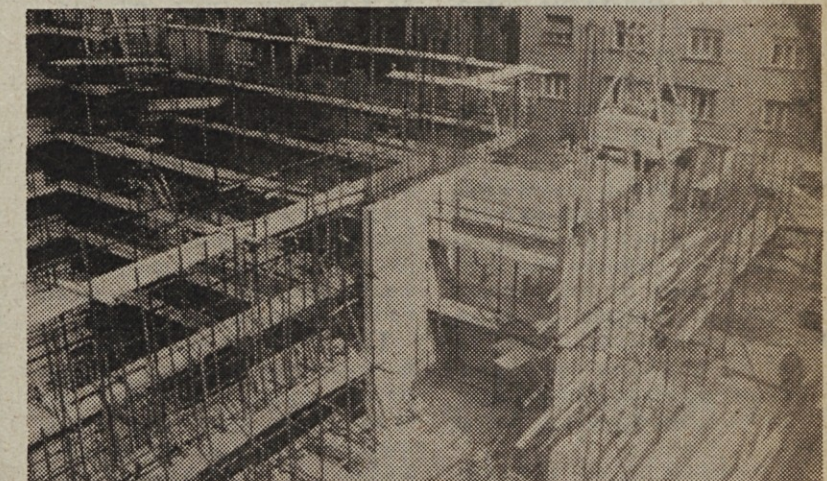
Delo družbeno političnih organov se kaže v nenehni prisotnosti, pri reševanju vseh problemov, čeprav bo potrebno angažirati širši krog ljudi. Kajti vse preveč sloni vse delo na posameznikih. Članov zveze komunistov je že preko 100, vendar bo potrebno tudi tu več »razgibalnih vaj«. Res je, da se število stalno večja, vse več pa je tudi takih, ki so kot komunisti premalo prisotni v dogajanjih v TOZD. Te bo potrebno v prihodnje aktivneje vključiti v delo reševanja problematike znotraj TOZD, kakor tudi krajevne skupnosti v kateri prebivajo. F. Š.

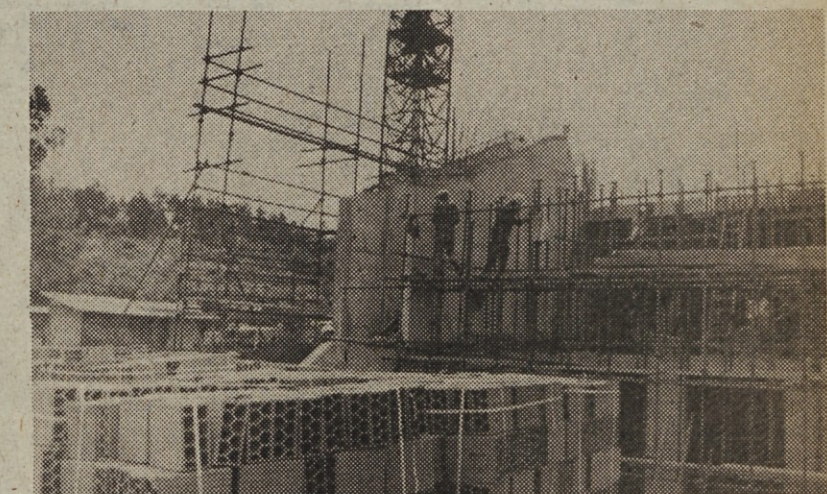
Deponija strešnih montažnih nosilcev

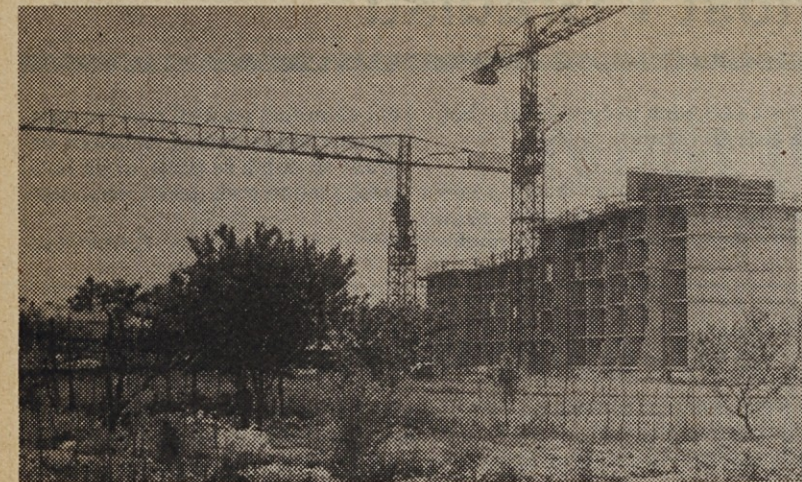
Gradnja osnovne šole bratov Polančič

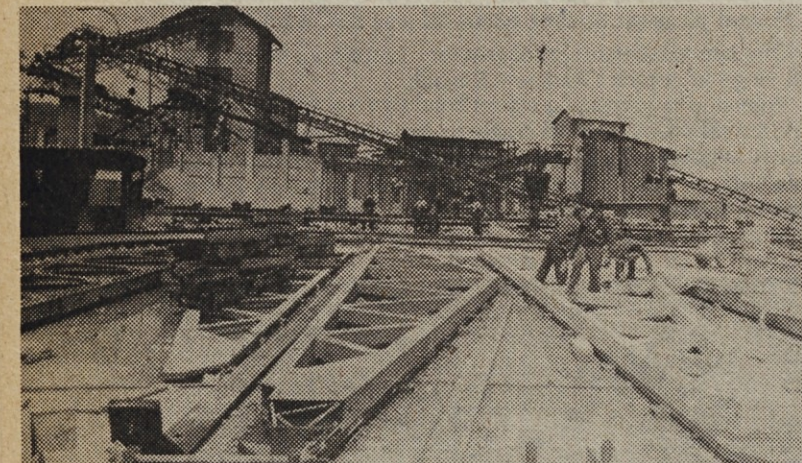
Izgradnja slovenskega narodnega gledališča

DEM — območni center vodenja

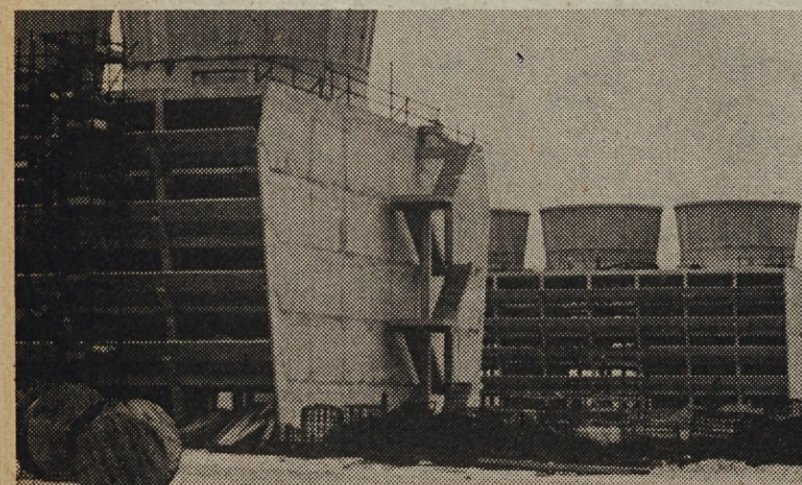
Novo naselje S-31

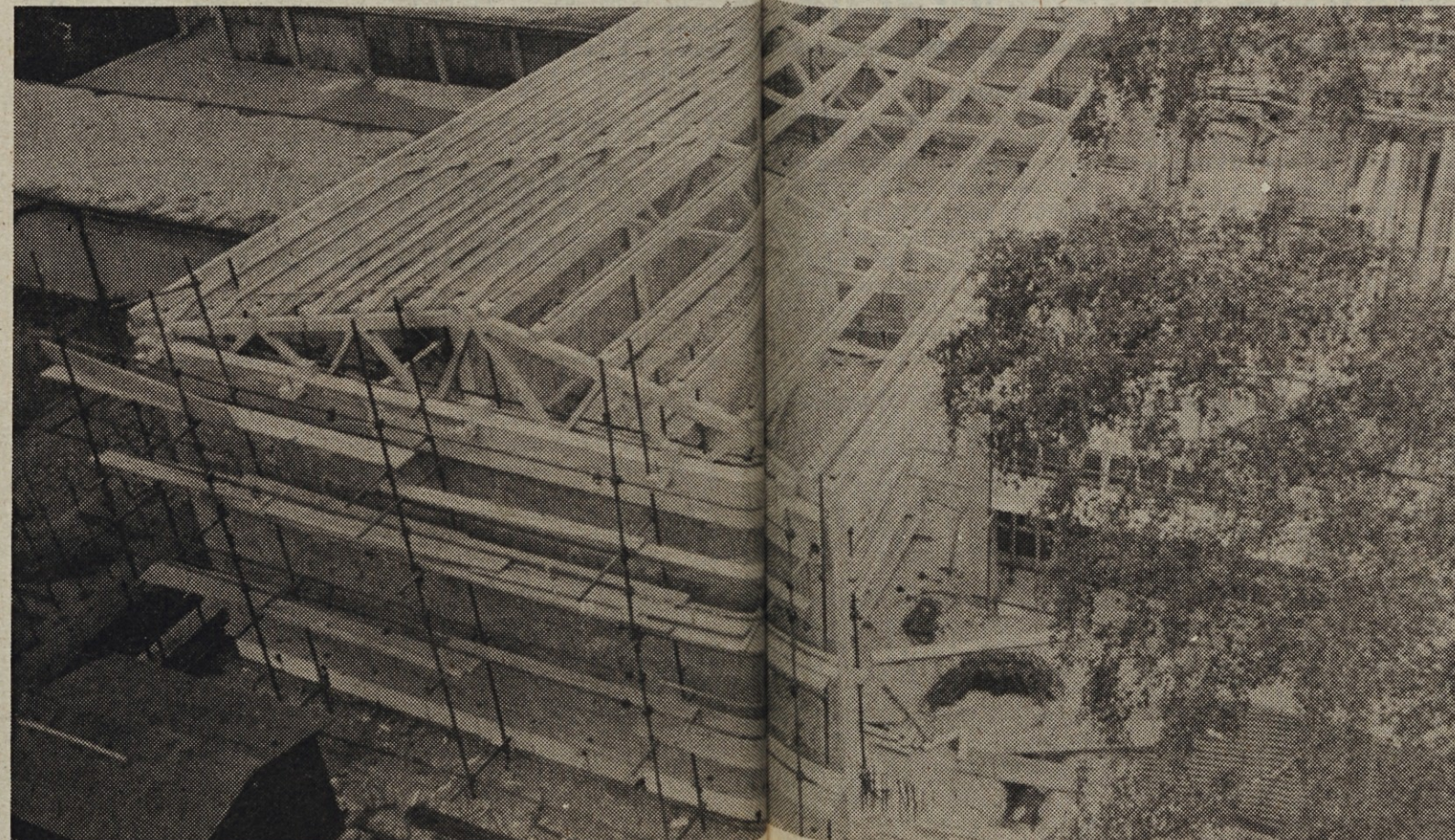
Izdelava montažnih elementov — v ozadju separacija na obratih

Izdelovanje hlevskih montažnih gredic

Hladilni stolpi za JE Krško

Tip montažne telovadnice

Upravnik Doma Edo Razdrih čestita športnom referentu Budim Petru za postignute uspjehe

Dan mladosti

Kao svake godine su i ove omladinci-učenici Gradisa iz doma Kvedrova 19 počastili majske praznike sa kulturno-zabavnim programom. Kulturna manifestacija, povodom Dana mladosti je bila i zaključna manifestacija za ovu školsku godinu.

Pošto su rezultati bili dobri ne samo na kulturnom, nego i na ostalim područjima širokog djelovanja mladih učenika Gradisa u okviru doma, u krajevnoj skupnosti i občini, je vodstvo doma sa centrom za kulturu i školovanje pripremila skromne nagrade za najistaknutije aktivne omladince.

Tako je bilo podijeljenih jedanaest knjižnih nagrada i jedanaest pohvala. Za aktivan rad na kulturnom području i uspjeh likovnog krožka je Hadžirić Muharemu dodijeljena knjižna nagrada.

Orak Stjepanu je dodijeljena nagrada za uspješan rad fotokrožka. Za organizaciju i pomoć kod rada na kulturnom području je takođe i meni dodijeljena nagrada. Za aktivnost i dobro vođenje OOOZSM je zasluženom dobilo nagradu Fiškuš Željko. Za zalaganje na radu domske skupnosti su nagrade dobili — Mučić Zdenko i Tutić Alfonz. Za uspjeh na sportskom području su dobili nagrade Prelac Zdravko, Skočić Fadil, Klančar Iztok i Horvat Darko.

Za postignute uspjehe na literar-

nom području, sportu i drugom zalaganju i radu su dobili pismene pohvale sledeći učenici: Gudlin Dušan, Macanović Miladin, Hrženjak Zvonko, Bešvir Marjan, Starčević Franjo, Arambašić Džorđe, Blažević Miroslav, Orozović Zoran, Kralj Ivica, Budim Pero i Hozanić Suvad.

Upravnik doma Edo Razdrih je prilikom podele nagrade i pohvale čestitao za dobre uspjehe i dodao, da uručene nagrade i pohvale budu podsticaj za još bolje uspjehe u budućem radu.

Na zaključnoj manifestaciji svih aktivnosti u občini Moste-Polje povodom Dana mladosti su u dvorani na Kodeljevem izveli omladinci i omladinke kulturno-zabavni program. Tom prilikom su uručene nagrade i priznanja najboljim omladinkama i omladincima, a među nagrađenim su i naši učenici: Hodžinić Muharem je dobio II. književnu nagradu za likovni rad »LAMPA«.

Macanović Miladin je za najbolje literarno djelo pjesma »Što sam zapravo ja«, dobio prvu nagradu. Pismeno priznanje je dobio Skočić Fadil za uspjeh u sportu.

Tako vidimo, da ako radimo možemo očekivati i rezultate, zato pozivamo sve članove našeg kolektiva da pokažu što mogu i znaju kao na sportskom, tako i na kulturnom području.

Milenko Nikić

Susret mladosti BVGP

Mladosti susret BVG preduzeća je već tradicija stara na kojim se omladina sve bolje zbližava.

Ovog puta u cvjetnom maju čast je bila mladim iz GRADISA, da taj susret pripremaju.

Izabrati lijep kraj to je isto bio cilj Bled jezero se gradom, šumom je sigurno mali raj.

Skupismo se sa svih strana od Djerdapa do Triglava i zbog toga srcem kažem da taj susret nema nama.

Jer je širok i program susreta, konferencija s nekoliko tema, doprinos je od nas mladih za rešenje pratećih problema.

Sportska takmičenja i kviz znanja, takmičenja bratski za priznanja. A bratska nam veče brzo prodje s puno pjesme, plesa i kulturnog programa.

Ako kažem, da je veče bilo bolje od večeri, da su pjesme bile dobre isto kao i plesovi.

Bilo je to prvo veče, prvo veče tog susreta trinaestog već po redu Bivših vojno građevinskih preduzeća.

Zadnji dan i kratak izlet Obilazak mjesta istorije, uz pjesmu je bilo najmilije, a odlazak sa starog grada bilo nam je najžalije.

Susret nam se bliži kraju sportski, bratski sve je bilo, a ako je bilo greški nesmiemo biti teški jer se svakom lako desi, da slučajno pogriješi.

A sada se moramo rastati potvrđeno bratstvo moramo čuvati doviđenja u cjetnome maju, do sledećeg susreta mladosti u lijepom gradu, gradu Beogradu.

Milenko Nikić

Slutim

Već dugo smo zajedno, već dugo se volimo i već dugo slutim, da će doći kraj.

Slutim i plašim se za tebe, slutim i mrzim onog trećeg, slutim i drščem u zagrljaju tvom.

Dušan Gudlin

Zajedništvo — čast i ponos svih generacija

Ovih mayskih dana mladi u GRO »Rad« veoma su aktivni. Posebno zapažena i svesrdno podržana inicijativa potekla je u pravcu saradnje i zbližavanja omladinskih organizacija Građevinskog preduzeća »Gradis« i Građevinske radne organizacije »Rad«.

O tome smo nešto više čuli od Milutina Ilića, dipl. ekonomiste i predsednika OOSSO RZ Zajedničke

službe RAD-a:

»Naša je želja da kroz zajednički rad i zajedništvu mladih doprinesemo daljem razvijanju već uspostavljenih kontakata naša dva kolektiva. U tom smislu na predstojećem sastanku Omladinske organizacije RZ Zajedničkih službi biće doneta odluka i predlog drugovima prijateljima iz Ljubljane o saradnji na kulturnim, sportskim i drugim aktivnostima i razmeni korisnih i novorsnih iskustava.

Verujući da će od mladih Ljubljana iz radne zajednice Zajedničkih službi »Gradis-a« naš predlog biti prihvaćen, verujem, takođe će se kontakti, manifestacije i susreti proširiti na omladinu na nivou čitave radne organizacije »Rad-a« i »Gradis-a«.

Naš odluka i svestrano druženje otvoriće, verujemo, i nove perspektive na planu poslovne saradnje, što je značajan impuls u našoj rešenosti u daljem učvršćavanju bratstva i jedinstva i zajedničke izgradnje našeg socijalističke zajednice, rekao nam je na kraju Milutin Ilić, sa napomenom da će tokom maja pomenuti odluka biti poslata u Ljubljanu.

Pera Srečković

Jedna između tački kulturnoga programa u izvedbi Ivica Miškovića i Iztoka Klančara

Omladinci Rada, dali su inicijativu za saradnju i zbližavanje sa omladinom Gradisa

III. kulturne susrete građevinara je u galeriji Novo mesto otvorio predsjednik IO Sindikata građevinskih radnika Slovenije, Željko Humar

III. kulturno srećanje gradbinčev v Novem mestu

Susret vredan susreta

Kao što smo već pisali o prijavljenim članovima za III. kulturni susret građevinskih radnika Slovenije, se je iz naše radne organizacije prijavilo jedanaest članova, koji su nastupili sa svojim djelima.

Na otvaranju susreta i literarnoj večeri su predstavili svoje pjesme mladi pisci i pjesnici. Od oko trideset nastupajućih, ih je iz Gradisa osam mladih pjesnika-amatera. Gledaoci-domaćini i gosti su bili zadovoljni kao i pri razgledanju likovnih i fotografskih djela, među kojima su i djela naših radnika Franje Štromajerja i Ludvika Šnajderja. Učesnici susreta smo se sabrali do deset sati u Novom mestu i posle pozdrava i kratkog razgovora o programu susreta smo se uputili u Koštanjevicu — na ogled grada-dvorca, vrednost koja je redka u svijetu. Mada jako porušen v NOB su ga uz velike napore uredili tako da prostori služe za razne rastave likovnih i drugih djela. U jednom dijelu prostorija su i djela velikog umjetnika Božidara Jakca.

Sa gradom i uređenim parkom je mjesto lijepo i visokovredno. Zatim je slijedio ogled muzeja koji je

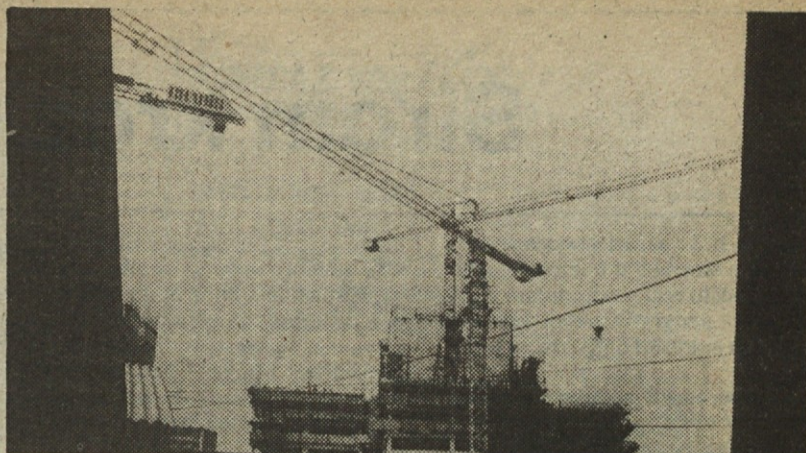
ujedno i spomenik palim drugovima i drugaricama u NOB.

Vreme je brzo prolazilo. Posebno smo bili mladi pisci i pjesnici počašćeni, pošto su sa nama kao gosti bili i poznati pisci Ivan Minatti i Jože Šmit. Njihovih nekoliko riječi se je u svakog od nas duboko urezalo: »Stvaranje je potrebno, visokovredno za društvo i za svakog pojedinca.«

Tako se je odvijao prvi dan susreta, koji ostaja duboko u sjećanju i veliki podsticaj za nastajanje novih još boljih djela. Svaki od nastupajućih je dobio priznanje i knjigu — »Svežanj pjesama« od Rudija Robiča iz organizacije »Pionir« Novo mesto.

Na zaključku susreta su nastupili skupine iz većine organizacija sa pjesmama, skečevima i pokazali da smo građevinari takođe graditelji kulture, kao što smo to pokazali i na još mnogim područjima, sličnim manifestacijama i susretima. Sledeći susret će organizovati »SCT« u Ljubljani. Do tada nam ostaje, da radimo i da se pripremamo, da nas bude još više iz Gradisa.

M. Nikić

Osim pjesnika — recitatora Gradis su na III. kulturnom susretu zastupali fotoamateri Franjo Štromajer i Ludvik Šnajder

Ne plači zemljo

*Ne plači zemljo
ne pusti suze,
ostani čvrsta v duhu svom
jer Tito i danas sa nama živi
i čvrsto nas vodi
na putu svijetlom.*

*Pucajte topovi,
nek granate svijetle u letu,
letite avioni —
kažite cijelom svijetu,
da nije umro Tito.*

*A ti, zapjevaj zemljo
nek se od pjesme i nebo prodrma
jer Tito je živo, živi
i vječno će živjeti s nama.*

Vitomir Djuričić

On je radnik

*Što to lupa na onom biljelom kame-
nu...
vidi se muška ruka.
Zašto mu zvijezde svjete,
od silnog rada srce mu lupa.*

*Ja znam, svi smo mi —
jedna velika i hrabra ruka.
Kao, da netko čekičem lupa;
to je radnička ruka.*

Proletni san

*Želio bih noćas dok zvijezde tre-
pere
i mjesec 'amo srebrene niti pruža,
otići negdje, negdje daleko
gdje će mi uz blagi miris ruža
stisnuti ruku neko.*

*Osjetit' želim kako mi srce bere
plodove noći što tiho cjeta,
da budem kraj tebe draga dušo
i cijele noći na kraju svijeta,
tvoje bih pjesme zanosno sluš'o.*

Milan Jovanović

Naša domovina

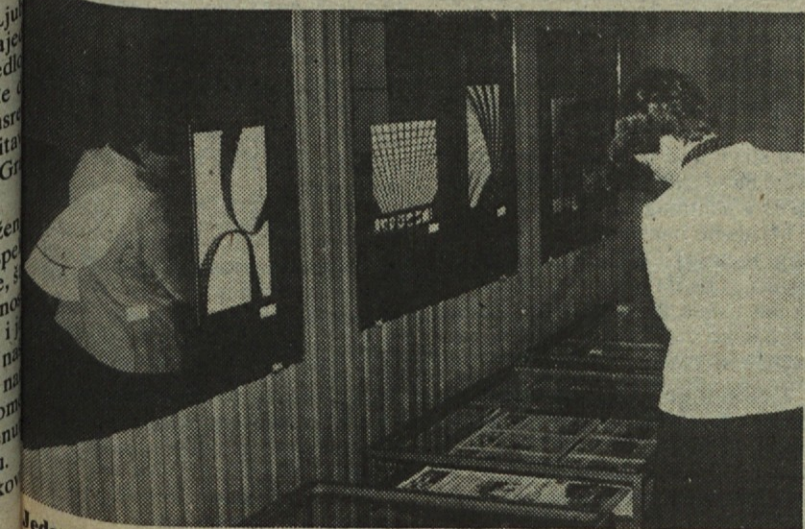
*Sve ljepote i čari prirode
osjećaš, kad gledaš brda i doline,
tad osjetiš ljubav majke
ljubav slobodne domovine.*

*Daješ nam vodu, hljeb i postelju
širiš nam ruke, grliš nas
i ljubiš kao majka sina.
Ti si najljepša slobodna domovina.*

*Domovino naša cjetaj nam u sreći
u slobodi mi ćemo, sve prepreke
preći*

*Domovino draga, druga majka ti si
u tebi smo sretni i s tobom ponosni.*

Milenko Nikić

Jedan manji dio izložbe iz Novog mjesta

Naši kulturni animatori kod nastupa u Celju

Širom kroz naš Jadran

Da bi neke stvari razjasnili smatrali smo da treba u jednom kraćem napisu nešto reći o određenim vrednostima i geografiji našeg Jadrana. To ćemo pokušati dati u ovom prilogu.

— Jadransko more obuhvata 4,6 odsto ukupne površine Sredozemnog mora. Njegova površina iznosi 138.595 km²! Na tom prostranstvu je od značaja Otrantska vrata široka 40 milja kojim se Jadran odvajaju od Sredozemlja.

— Dubina mora je različita. Ono je od severa ka jugu sve dublje. V Tržaškom zalivu njegova dubina do 25 metara a nedaleko od rta Oštro na ulazu u Boku Kotorsku 1.233 metara (to je i najveća dubina Jadrana).

— Dužina Jadranske obale iznosi 880 kilometara merena od ušća Butrinta do Lida a njegova presečna širina je 157,5 kilometara. Međutim obalska linija Jadrana u nas je mnogo veća. Ona od uvale SV. Jernej do ušća reke Bojane duga je 2.092 kilometara. Obalska pak linija ostrva duga je 4.024 kilometara pa zajedno sve čini 6.116 kilometara tj. 18% ukupnih jadranskih obala.

— Naše more ima najviše ostrva. Zajedno sa grebenima i hribima imamo ih ukupno 1.233 i to: grebena u visini mera 82, hribi nad morom 426, nenaseljenih ostrva i ostrvčića 659 i naseljenih ostrva i ostrvčića 66. Sva ta ostrva prestiru se na površini od 3.177 kvadratnih kilometara.

— Slanost Jadranskog mora je nejednaka. Ono je slanije u južnog nego u srednjem svom delu. Otvoreni deo mora ima u preseku slanost od 38,5 promila. Slanost je nejednaka i po dobu godine. Najveća je u septembru a najmanja tj. najniža u maju mesecu u godini.

— Na Jadranskom moru postoje talasi. Ali talasi koje izaziva bura ne

mogu se jače razviti zbog siline vetra koji ka moru duva sa okolnih planina. Zato talasi bure mogu biti najveći do 2,5 metara. Talasi južnih vetrova na Jadranu su znatno duži, pravilnijeg oblika i viši. Njihova maksimalna dužina dostiže do oko 50 metara a visina ne prelazi 4 metara.

— Na Jadranskom moru ima četiri vrste struje i to: Generalne, vetrovne, plinske i seševske. Generalna je krak Golske struje koji obilazi Sredozemno more. Prosečna brzina struje pored istočne obale mora je na jugu 1 čvr, u Srednjem Jadranu 0,5 čvorova a kod Istarske obale oko 1 čvor.

— Jadransko more ima plavu boju - odnosno modru. Na plićim mestima boja prelazi z zelenulu i svetlezelenu. To je doba opomena za moreplovca da se ne nasukaju

— Temperatura površinskog sloja Jadrana je zimi i leti nejednaka. Leti ona iznosi 21 do 25°C. Razlika između severnog i južnog Jadrana je 2 stepeni leti dok je zimi ta razlika od 8 do 10°C.

— Teritorijalno more počinje od obala pri niskom vodostaju i prema Zakonu o obalnom moru od 1. XII 1948. godine širine je 6 nautičkih milja.

— Godine 1971. naših 14 samostalnih brodarstvih preduzeća pomorskog brodarstva imala su 292 broda sa 1.472.338 bruto registarskih tona tj. sa 2.263.000 tona nosivosti. Sa tim brodovima širom sveta plovi naših 11.513 mornara. Sigurnost plovidbe na našem delu Jadrana obezbeđeno sa 684 objekata To su: 43 svetionika (za čuvarima), 1 radio-fair, 182 obalna svetla, 35 svetlećih oznaka, 16 svetlećih plutaša, 46 signalnih plutača i 88 signalnih oznaka.

— Po našim lukama na Jadranu nalazi se 28.000 raznih vrsti bro-

dova, jedrenjaka, čamaca svih vrsta, hidroglisera, jedrilica, itd. bez malih čamaca (za njima ima ih oko 40.000 objekata).

— Godine 1971. ulovljeno je u nas na Jadranu najviše riba do tada. Ulovljeno je bilo to godine 31.000 tona.

— Imamo mi velika brodogradilišta koja grade brodove za preko 30 zemlja sveta među kojima su SSSR, SAD, KINA itd. sa svih kontinenata sveta.

— Naša zemlja ima desetak velikih luka kao što su: Bar, Dubrovnik, Koper, Pula itd. sa preko 22.000 operativne obale u kojima bi moglo da stane preko 220 velikih preokokeanskih brodova dugih svaki do sto metara. U samo jednoj godini — 1970. u njih je uplovilo 152.000 teretnih brodova.

— Najdužu obalsku liniju na Jadranu kod nas ima ostrvo Pag ukupno 269,2 kilometara. Najveće ostrvo je Cres sa površinom od 409,93 km². Najviši ostrvo u nas je Brač — visok je 779 metara (to je visina Vidove Gore).

— Najvažniji jadranski vetrovi su:

— Bura — koja duva uglavnom zimi iz pravca sever-severoistok-

istok. To je suv i hladan vetar. Najjači je kot Trate, Rijeke, Senja, Splita i Vrulja. Najveća mu je brzina kod Senja i iznosi 47,5 met. u sek. tj. oko 170 kilometara na sat.

— Jugo — pretežno zimski vetar koji duva više na južnom Jadranu. Duva sa juga. To je vlažan vetar i topao vetar.

Sem njih na Jadranu su poznati i ovi vetrovi: Tramontana koji duva sa severa uvek prisutan; Levant koji duva sa istoka; Lebić koji duva sa jugozapada; Maestral je zapadnjak, zatim Smorac i burin, Nevera to je olujni vetar, itn. Valja znati da se u Splitu nalazi smešten Vojnopomorski muzej u kome se nalaze smešteni eksponati naše pomorske prošlosti. Pre svega veoma su važni eksponati ovog muzeja koji govore o NOR-u na moru kao i eksponati mirnodopskog razvoja naše Ratne mornarice. Inače, i to treba reći, postaje regionalni muzeji kao nas u kojima se nalaze eksponati veoma vredni i koji govore o našoj veoma razvijenoj pomorskoj delatnosti u prošlosti. Takvi su muzeji u Kotoru, Dubrovniku, Rijeci, Piranu, Splitu, Zadru i Orebiću.

M. Georgiović

Zapisi u OOUR-skombazenu

Šibana vetrom i niskim celzijusom, šćucurila se ova naša OOUR-ska rekreacija u nekoliko slobodnih kvadrata ispražnjenog magacina za ambalažu i otpisan inventar. Ali to nije trajalo dugo...

Shodno programu štednje i stabilizacije i našem Sindikatu dodeliše jedan od mini-termina za korišćenje pokrivenog gradskog bazena, i to poslednjeg dana u trimesečju, od 13,30 do 14 časova.

Čestito ni da se okvasiš, ali šta je tu je. Bolje svima ravnomerno zavrnuti slavinu sa toplom vodom nego jedni da se znoje kao u sauni a drugi da se u santama čeliče u bazenu.

Mi nismo imali bogzna koliko plivača u našoj OOUR, ali bolje da jesmo... Pa da u bilansu isplivaju i za nas ostale. Ipak bolje da vidimo kako se ko snašao u toj kupačko-plivačkoj rekreaciji.

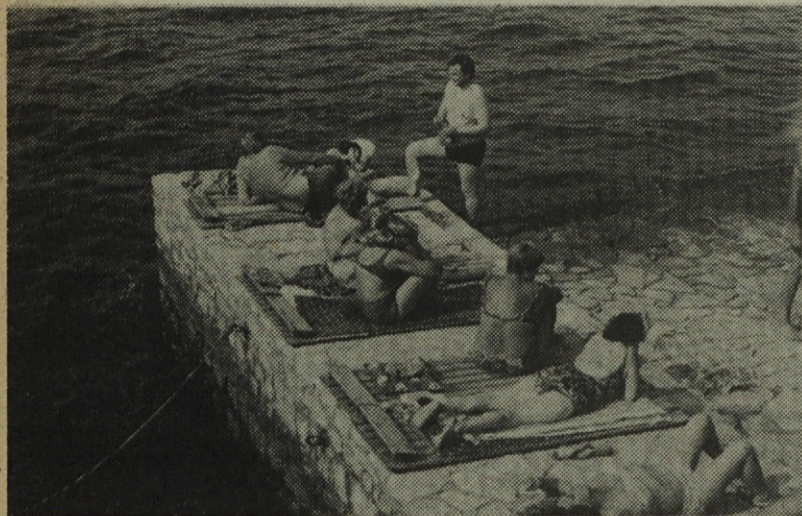
Delegati nekako pokušashe da isplivaju sa grdnim paketima materijala. U tom poslu stabilizacija im dobaci pojas za spasavanje, jer će se i geštetneri sa delegatskim materijalom racionalnije okretati. Rukovodioci naše OOUR, kojima man-

dat ističe, tužno gledahu fotelju za koju bi se ponovo mogli uhvatiti. Ali ona im se, poput fatamorgane udaljavala prema novim plivačima. Računovođe i radnička kontrola sidoše u bazen sa ronilačkom opremom. Nije ni čudo kad se zna da u zapisnicima preko cele godine lebdi isto pitanje: pa gde se i za šta se utopiše tolike dnevnicke. Spoljna i unutrašnja trgovina opredeliše se za vaterpolo pa u borbi za devize ko koga potopila. Naša kafe-kuvarica nije poštovala red za korišćenje bazena. A što i da ga poštuje kad je za celo OOUR mogla preko rada da izmuva kafu i deterđent.

Predstavnici administracije mimo ustaljenih običaja prihvatishu se istrživačkog rada. Vršeno je ispitivanje može li u uslovima smanjenog dohodovnog dolivanja obične voda da podmaže lične dohotke i neki zimljiviji administrativci, kojima je dvadeset stepeni u hali bazena bilo malo, doneše dobre, stare kancelarijske grejalice.

Eto i prigodnog kviza na temu: Kad dodatni kilovati rone, koliko sredstava u blagajni tone?!

P. Srečković

Dio naše plaže u Poreču

Humoreska

PERA SREČKOVIČ

Kad i konkursni testovi postanu okrugli

U radnoj organizaciji »Inter-luft« za pošiljanju novih radnika poklonjena je velika pažnja, pa su i socijalno-psihološki testovi za prijem sačinjeni veoma inventivno i nadahnuto i u duhu snažne poslovne perspektive ovog kolektiva.

Tako na primer, u snimanju inteligencije kandidata izbegnuta su pitanja za jasni uzrast: »Koja reka teče ispod savskog mosta?«. »Da li električne jegulje mogu biti kolovode u strujnom kolu?«, »Boluje li kriva Drina od išijasa?«, »Postoje li na kliznoj skali i Celzijusovi decimali?«.

Ne, mladim ljudima koji su u »Inter-luft« trebali da dođu i dobiju radnu knjižicu postavljene su mnogo visprenije zamke, koje treba da ih očelice u njihovoj budućoj četiri decenije dugoj psihofizičkoj kondiciji. A i da ih osamostali na relacijama van radnog mesta.

Pera Perić bio je jedan od 365 kandidata a svojom celovitom ličnošću odmah je nagovestio da će to radno mesto njemu pripasti. Sposoban da reaguje u najrazličitijim situacijama, Pera je i u testovima »Inter-lufta« pokazao, kako ćemo videti, visoku inteligenciju...

Bilo je potrebno da kandidati prvo pokažu sposobnost uspostavljanja poslovnih kontakata sa potencijalnim poslovnim partnerima, a posebno da iznađu originalnu diplomatiju na temu: »Kako se izvući od poslovnog partnera čijem je OOUR-skom žiroračunu potrebna ortopedska pomoć ili je bilans tanak kao restoranska šnicla«.

Pera je znao da se u takvim situacijama klin klinom izbija, pa je predložio originalno rešenje da slabostojecim poslovnim partnerima treba pokazati svoju slabostojecu policu za kafu i maligan-garnituru, uz stalno isticanje kresanja sredstava za preliminarne pažnje u tom i tom vidu, obilasku znamenitosti i dr.

U testiranju stručnih sposobnosti kandidata, koje dolaze od izražaja malo dalje od radnog mesta, bilo je postavljeno i pitanje: »Kako se osloboditi

»konkurencije« na zagušenom parkingu?«.

Pera ne bi bio Pera kad ne bi analitički iscrtao čitavu lepezu mogućih rešenja, ali u svakom je stavio sintetički post-skriptum: »Iskobeljaj se sa parkinga u kojoj hoćeš varijanti, ali ne zaklanjaj put direktorovom »Merdži« i ostalim krupnijim ribama.

Pera, čije konkursno putešestvije nastavljamo da pratimo, imao je u džepu čak i magistrat, ali videćemo da ga je život privikao da se dovija i snalazi i u prilično komplikovanim situacijama — na šalteru. Na pitanje u testu: »Kako se treba ophoditi prema strankama?« on je umesto odgovora »Dodite sutra!«, docrtao svoj mnogo bezbolniji i možda i humaniji odgovor — »Dodite malo sutra!«.

A kad je u testu stigao do znanja stranih jezika, naš kandidat je mudro prećutao da je ekspert bar za nekoliko živih svetskih jezika i dodao da je bolje poznavati jezik kojim se njegov pretpostavljeni suzi a radnika neće zaboleti glava ako obligatno pohvali teleći jezik glavne kuvarice u restoranu društvene ishrane.

Na nivou malog Solomona Pera je našao originalno rešenje internog energetskog problema. Sa nekoliko otpisanih rešea samo zbog jednog šrafčića, rešio je pitanje ona dva stepena manje za zagrevanje kancelarija i kuvanje kafe a i problem gubljenja vremena oko nasipanja peći — kad se radijatori pokvare. Mada je komisija bila upoznata sa štednjom električne energije, i taj odgovor bi nekako progutao i sve bi bilo po Peru najbolje da nije dunuo vetar kome se Pera Perić najmanje nadao.

»Inter-luft« je imao svoju fudbalsku ekipu koja se uz »potiššana« sredstva nekako probijala ka jednoj višoj ligi. I sigurno je da je Jobar trener u tom trenutku bio dragoceniji od Pere Perića. Makar kao 366 na spisku, i sa obeležjem prestupne godine i položio testove »Inter-lufta«.

Zapisi u meredovu

(Za naše ribolovce)

Čuju se mišljenja da je čovek postao od ribe. Možda i jeste... Posle dimnjaka i auspuha dišemo na škrge.

I sitne ribe mogu da izbiju na površinu. Obično na vrhu solitera.

Uspešno se obavljaju transplantacije ribljeg oka čoveku. To naročito koristi nekim sitnim ribama. Da vide i da čute.

Ne verujemo mnogo u tvrdnju jednog ribolovca da se krupan ulov može izvući bez meredova.

Pa može, ukoliko je u pitanju — naku-pačka mreža.

Kažu da mesečeve mene utiču na kretanje riba. Sasvim tačno... Kad tablica

pokaže kraj meseca, sitne ribe plivaju brže — prema žirantima.

Plovak sa jedrom je sve više u modi. Kako se plovi lako kad vas neko guram ledja.

Sitne ribe po svojoj prirodi treba da imaju savitljive kosti. A valjda će i njima proći-pripravnički staž.

Utvrđeno je da se neke vrste riba mogu uspešno suprotstaviti zagađivanju reka. E pa dajmo ih tomo i gde se lovi — u mutnom.

U nekim konkursima praksa je kao kod ribolovca. Bac se mamac, pa se mesto sakrije... Jer se zna za jadac.

VIDIŠ JANEZ, OSKAR IMAMO NOV POČITNIŠKI DOMI IN NOVE PENZIJSKE CENE NAM JE UGLJED ZELO PORASEL...

HUMOR

Ne vem zakaj ga vse češče srečujem v našem podjetju

Preventivno rekreativni odmori v Poreču

Tudi letošnje pomlad smo v Gradisu nadaljevali s pošiljanjem delavcev na rekreativno preventivne odmore v poreško Plavo laguno, hotel »Delfin«. V dveh izmenah, vsaka izmena je bila v Plavi laguni 10 dni, se je teh odmorov maja meseca udeležilo 36 delavcev iz naslednjih tozdov: LIO Škofja loka, Kovinski obrati Ljubljana, Železokrnica, GE Ljubljana, GE Maribor, Kovinski obrati Maribor, GE Ljubljana-okolica, OGP DSSS in Uprave delavskih domov.

Kandidati so kot vsako leto bili izbrani na podlagi zdravstvenih indikacij, socialnega vidika in delovnega staža.

Po prihodu v hotel Delfin so bili vsi naši delavci zdravniško pregledani in testirani s pomočjo desetih medicinskih aparatov. Tako je bila ugotovljena fizična sposobnost vsakega posameznika na začetku programa rekreacije. Za izvajanje preventivno-rekreativnega odmora so naši delavci imeli na voljo 16 športnih objektov. Delo je potekalo dopoldan in popoldan.

Na koncu 10-dnevnega programa so ponovno bili pregledani vsi udeleženci. Ponovno testiranje z aparati je v primerjavi z rezultati prvega pregleda dalo pozitivne rezultate v fizični pripravljenosti in kondiciji vseh udeležencev.

Obiskali smo naše delavce v Plavi laguni, ki so nam o teh odmorih povedali takole:

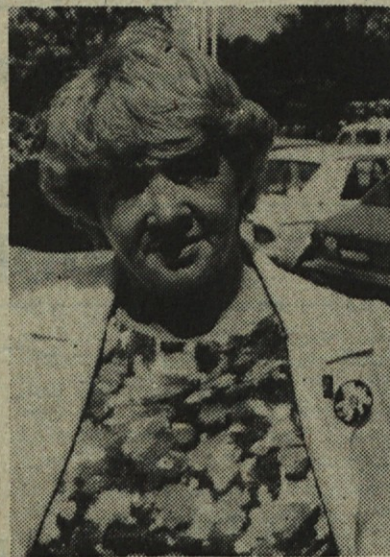
Drago MARUŠIČ Železokrnica: »Že uvodoma moram povedati, da sem se v Poreču dobro počutil in če bi nas tudi vreme dobro služilo, takrat bi sploh bilo vse naj-naj. Športno rekreativne ter vse ostale usluge so bile dobre. Rekreatorji, ki so vodili delo naše skupine so dali vse od sebe, da bi nas čim bolj aktivi-

rali, saj je to bil osnovni namen našega prihoda v Poreč.

V Poreču so na razpolago številni športni objekti, vendar mi vseh nismo mogli koristiti, kar nam je precej nagajalo vreme. Tako smo največ kegljali, streljali, plavali, hodili v savno, igrali namizni tenis, balinali, tekli, šli smo peš v Poreč in se vozili s kolesi, z ladjo smo se peljali v Rovinj. Vseeno pa smo čutili pomanjkanje večje telovadnice v kateri bi lahko telovadili takrat ko pada dež in je zaradi burje zunaj precej hladno.

Iz lastnih izkušenj bi predlagal, da bi tudi v bodoče pošiljali delavce na preventivno-rekreativne oddihe. Po drugi strani pa menim, da so takih odmorov potrebni tudi delavci tistih tozdov, ki niso bili tukaj z nami.«

DORA KLEMENČIČ, DSSS: »V Poreču bi se počutila še boljše če se ne bi prehladila z mrzlo čoca-colo, tako da me je prehlad nekaj dni pre-

Dora Klemenčič

cej oviral. Vseh treningov sem se z velikim veseljem udeleževala in z lahkoto vadila.

O rekreaciji osebno menim, da bi je lahko bilo še več in bolj intenzivno, to pa je predvsem odvisno od vsakega posameznika, koliko vadi skozi vse leto, saj so nekateri na začetku imeli precej težav z vnetimi mišicami. Ob vsakodnevem treniranju je vseh težav bilo hitro konec tako, da smo potem vsi z veseljem in lahkoto vadili.

Moram biti tudi nekoliko kritična predvsem do tistih posameznikov, ki so narobe razumeli naš prihod v Poreč in se niso redno udeleževali vseh treningov, ki so hodili po svoje in se izgubljali, dostikrat v bližino šankov.«

TONČKA KOS Uprava delavskih domov: »Prve dni je bilo neko-

Tončka Kos

liko težje dokler se nisem privadila na vsakodnevno vadbo in na skupino. Potem smo lepo sodelovali in lažje tudi telovadili. Ko sem bila še mlajša sem redno hodila telovaditi k Partizanu, po poroki pa sem se zapustila, kar pa seveda ni dobro. To sem najbolj čutila prve dni vadbe v Poreču, ko me je od začetka vse bolelo.

S seboj sem imela tudi manjši koherček, da sem lahko tistim, ki so se prehladili kuhala čaj.

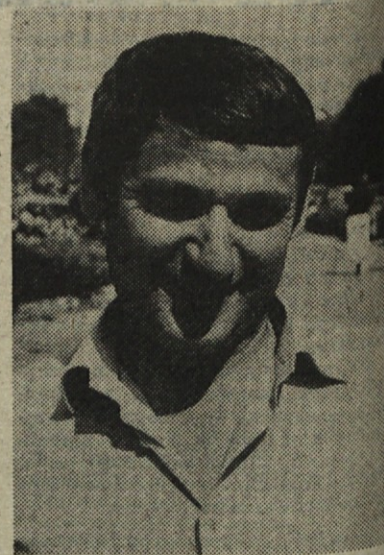
Odločila sem se, da bom, če se bo le dalo nadaljevala z vadbo tudi v Ljubljani. Z nekaterimi tukaj smo se že zmenili, da se bomo večkrat dobili na kegljišču, ali pa bomo igrali namizni tenis.

Takšna rekreacija, kot smo jo imeli mi v Poreču je res imenitna, saj človek, med drugim, za 10 dni pozabi na vse skrbi saj je tukaj vse dobro organizirano, od nastanitve v hotelu, hrane, rekreacije itd. Nekoliko me je motilo edino to, da so se nekateri ločili od naše skupine in niso hodili niti na treninge. Mislim, da bi vsi gradisovci vsaj pri vadbi, če že ne gre drugače, morali biti skupaj.

Tukaj sem bila tako zadovoljna, da bi tudi prihodnje leto, seveda če bi bilo možno prišla ponovno v Poreč.«

IVAN MUNDJAR, GE Ljubljana: »Če nam vreme ne bi ponagajalo bi bilo vse najboljše. Rekreacija je bila dobro vodena, sam pa sem dobil občutek, da je vsak tisti, ki se je rekreacije udeleževal, dal vse od sebe, da bi se čimbolj razgibal. Tudi vzdušje in družabnost je v naši skupini bilo prijetno manjšina pa je kar lutala po svoje.

Pred prihodom v Poreč sem doma že malo telovadil, igram pa tudi odbojko za naš tozd na gradisovih športnih igrah. Prav zaradi tega

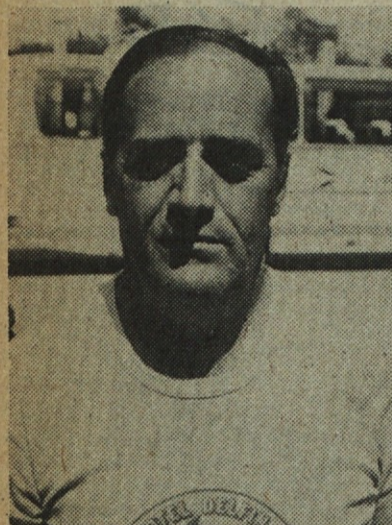

Ivan Mundjar

nisem imel nobenih težav pri vajah in sem celoten desetdnevni program z lahkoto opravil. Zavedam se tega, da samo vaja v Poreču ne bo kaj dosti pomagala, če ne bomo vsi nadaljevali z vadbo tudi doma.

Trdim, da je taka oblika rekreacije potrebna, vendar smatram, da je treba več pozornosti posvečati izbiri kandidatov in zbrati res tiste ljudi, ki bodo pripravljeni delati po zastavljenem programu, ne pa da se kot nekateri iz naše skupine izogibajo vadbi in se bolj posvečajo šanku in lastnemu programu. Pri izbiri kandidatov z gradbišč, bi morali vsekakor sodelovati tudi delovodje, saj le-ti najbolj poznajo vsakega delavca in njegove navade.«

C. Pavlin

Drago Marušič

Zasluzeno priznanje našemu delavcu iz TOZD GE Maribor, ki služi vojaški rok

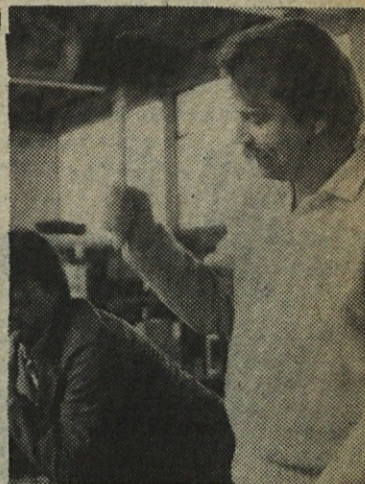
Prvič, drugič, tretjič... prodano!

V prostorih glavnega skladišča Gradisa TOZD gradbena enota Maribor je bila pred kratkim licitacija nekaterih odpisanih strojev. Zbralo se je precej kandidatov, večji del privatnikov, ki so v veliko zadovoljstvo prisotnih gledalcev »dvigovali« isključno ceno. Ceno je postavil pooblaščen sodni izvedenec, na podlagi predhodnega ogleda.

Na licitaciji smo imeli dva viličarja, dva kombija, poltovorni avto ter kompresor. Človek kar ne more verjeti, kakšne vsote so nekateri pripravljani plačati za stroj, ki je vse prej kot uporaben. Svojo računico pa verjetno ima in denar tudi, ker se drugače nebi tako potegoval za posamezni stroj.

Na licitaciji se je potegovalo za nakup nekaterih strojev tudi nekaj naših delavcev, ki pa so kaj kmalu odnehali ker je bila konkurenca »privatnikov« močnej-

ša. Vso zadevo je po pravni plati vodil tov. Grobler, katerega glas PRVIČ, DRUGIČ, TRETJIČ... PRODANO, je odmeval po skladišču. Franjo Štromajer

Licitacija na GE Maribor

S pomočjo Ptujčanov je samski dom ob Suhi na Ravnah hitreje dograjen

V PARKU

»Kakšen čudovit dan!« vslikne sprehajalec v parku čuvaju.
»Le kaj imam jaz od tega!« se je razburil čuvaj. »Jaz sem tu v službi.«

PRI VEDEŽEVALKI

— Kar se pa tiče številke tovariš, vam povem tole: šestica je za vas slaba, dvojka pa dobra.
— Bo držalo tovarišica. Ob šestih moram namreč v službo ob dveh pa lahko grem domov.

PRESENEČENJE

— Kako je bilo na tvojem rojstnem dnevu, Olga?
— Tokrat me je pa mož presenetil...
— S kom pa?

PRI ZOBOZDRAVNIKU

— Je zobozdravnik že v ordinaciji?
— Ne, ni ga še.
— Hvala bogu! In kdaj ga spet ne bo?
Franjo Štromajer

Pravni nasveti

VPRAŠANJE:

Ker se je v zadnjem času obrnilo na nas že več delavcev z vprašanjem kdaj se delavec lahko upokoji, koliko delovne dobe mora imeti in koliko mora biti star, smo se odločili, da bomo vsem na tem mestu obširneje odgovorili.

ODGOVOR:

V našem pravnem sistemu urejajo starostno, družinsko in invalidsko upokožitev zvezni, republiški in pokrajinski predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Temeljne pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja za pokrijte posameznih socialnih primerov so:

1. pravica do starostne pokojnine za primer starosti;
  2. pravica do invalidske pokojnine in pravica do poklicne rehabilitacije in zaposlitve z ustreznimi denarnimi nadomestili — za primer zmanjšane ali zgubljene delovne zmožnosti (invalidnosti);
  3. pravica do denarnega nadomestila (invalidnine) za primer telesne okvare;
  4. pravica do družinske pokojnine — za primer zavarovančeve smrti.
- Uživanje pokojnine sovpada s trenutkom prenehanja dela. Nihče ne more biti v delovnem razmerju ter prejemati osebni dohodek in pokojnino istočasno.

Delavec izpolni pogoje za polno osebno pokojnino po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ko izpolni moški 40 let, oziroma ženska 35 let pokojninske dobe. Delavcu, kateremu se šteje zavarovalna doba s povečanjem, kar dela na posebno težkih in za zdravje škodljivih delih, se tako povečana zavarovalna doba v celoti računa pri 40 oz. 35 letih pokojninske dobe, kar je tudi v skladu z intencijo instituta beneficirane zavarovalne dobe.

Naši pravilniki o delovnih razmerjih v skladu z zakonom o delovnih razmerjih določajo, da delavcu, ki je izpolnil pogoje za polno osebno pokojnino z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, delovno razmerje ne preneha, če komisija za delovna razmerja TOZD, oz. DS ugotovi, da sta TOZD, oz. DS in delavec soglasna, da delavec nadaljuje delovno razmerje.

V primeru iz prejšnjega odstavka se delavcu borcu NOV, če to želi ugotavlja izpolnitev pogojev za polno osebno pokojnino po splošnih predpisih s tem, da se enojno šteje obdobje posebne dobe, ki se po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju dvojno všteta v pokojninsko dobo. Delavcu, ki se mu šteje zavarovalna doba s povečanjem ugotavlja izpolnitev pogojev za polno osebno pokojnino v dejanskem trajanju, če to želi.

Delavec, ki se namerava upokojiti

naslovi na komisijo za delovna razmerja vlogo, kjer navede, da se želi upokojiti.

Komisija za delovna razmerja mora o vsakem primeru prenehanja delovnega razmerja razpravljati, delavec pa prejme pismeni sklep. V tem primeru, če delavcu preneha delovno razmerje komisija sprejme sklep o prenehanju, kjer je navedeno kot vzrok prenehanja, da delavec izpolnjuje pogoje za polno osebno pokojnino.

Delavec, ki izpolnjuje pogoje za polno osebno pokojnino ima pravico da pridobi starostno pokojnino. To svojo pravico uveljavlja tako, da jo zahteva od skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Kadar delavec uveljavlja pravico do polne osebne pokojnine, mora navesti sledeče podatke:

1. Ime in priimek, datum rojstva, državljanstvo, poklic, točen naslov delavca.
2. TOZD, v kateri je bil delavec nazadnje v rednem delovnem razmerju ali, v katerem je še v delovnem razmerju.
3. Podatke ali je v bolniškem staležu s točnim podatkom od kdaj je na bolniški.
4. Podatek ali ima pravico do prejemkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in če ima to pravico (npr. prejema invalidnino) je potrebno navesti še katera skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja bo priznala to pravico. Potrebno je navesti številko odločbe.
5. Podatek ali prejema otroški dodatek, za katere otroke s podatki rojstva otrok.
6. Podatek o prejetih OD od 1.,1.

1966. (Za te podatke obstoja poseben obrazec SPIZ 248a, ki ga podpiše odgovorna oseba TOZD).

7. Navesti je potrebno podatke ali ima delavec pravico še do drugih denarnih prejemkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (npr. odškodnina za težko poškodbo). V tem primeru se navede vse podatke v zvezi s temi denarnimi prejemki (navedemo vzroke zakaj je npr. prišlo do nesreče pri delu, zdravstvena ustanova itd.).

8. Navesti je treba, če je delavec sodeloval v NOV ali je nosilec »Partizanske spomenice«. Navedemo vse podatke v zvezi s tem.

9. Podatke iz katerega obdobja je treba vzeti OD prejete v času zaporednih desetih let po 1966 za izračunavanje pokojninske osnove.

10. Delavec priloži še sklep o prenehanju delovnega razmerja. V primeru, če so delavci še v delovnem razmerju v TOZD prinesejo sklep kasneje.

Kadar delavec nima v celoti priznane delovne dobe, je potrebno da za dobo, ki mu še ni priznana prinese odgovarjajoče pismene dokaze, s katerimi dokazuje zaposlitev za posamezna časovna razdobja (stare delavske knjižnice, originalna in overovljena potrdila o zaposlitvi, vojaško knjižnico itd.).

Zahtevek, s katerim delavec uveljavlja svojo pravico do osebne pokojnine delavec podpiše in s prilogami pošlje pristojni skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Le-ta je dolžna delavcu izdati odločbo v dveh mesecih od dneva prejema zahtevka. Mira Bartol

Mladinski kviz znanja v Celju

Ponovno zmagali mladinci Celja

Tako kot vsako leto maja meseca, tako so tudi letos lanskoletni zmagovalci kviza znanja, mladinci Celja organizirali kviz tekmovanje, ki je bilo 16. maja. Letošnja udeležba je bila še skromnejša kot lansko leto, saj je v Celje prišlo le šest mladinskih ekip naših temeljnih organizacij (od sedemnajstih) ter ekipi delovne skupnosti skupnih služb in Doma Otona Župančiča. Zato se upravi-

čeno lahko sprašujemo, kaj je z mladinci iz ostalih tozdov, ali sploh kaj delajo ali obstajajo le na papirju?

Znanje mladih o treh področjih na katera so odgovarjali je bilo precej slabo. Največ preglavic so vsem delala vprašanja iz Samoupravnega sporazuma o združevanju v GIP Gradisa, tako da niti ena ekipa ni dala na postavljeno vprašanje popoln

odgovor. Boljše znanje pa so mladi pokazali pri temi o 35-letnici Gradisa in temi Tito-revolucija-mir.

Vse to kaže na dejstvo, da so mladi slabo vključeni v družbenopolitično življenje Gradisa in slabo seznanjeni z vsemi organizacijskimi spremembami v delovni organizaciji.

Po prvih petih vprašanjih so bile na prvem mestu z enakim številom točk ekipe SPO, Ljubljane-okolice in Celja. Zato so bila potrebna dodatna vprašanja. Po treh dodatnih vprašanjih so prvi izpadli mladinci Ljubljane-okolice, tako da se je borba nadaljevala med mladinci SPO in Celja. Potrebna so bila še štiri dodatna vprašanja, da je bil znan končni zmagovalci, to pa so bili letos ponovno mladinci iz Celja.

Po več kot dveurnem tekmovanju je bil končni vrstni red ekip v kvizu znanja takšen:

1. GE Celje — 17 + 35 točk
2. SPO Ljubljana — 17 + 32 točk
3. GE Ljubljana-okolica — 17 + 12 točk
- 4.—6. GE Maribor, Dom O. Župančiča, DSSS — 15 točk
- 7.—8. KO Maribor in GE Ljubljana — 12 točk

Tri prvuvrščene ekipe so dobile lepe knjižne nagrade, ostali pa priznanja za sodelovanje.

Upamo, da bo prihodnje leto na kvizu sodelovalo več mladinskih organizacij in da bodo pokazali boljše znanje, predvsem iz teme, ki je stalna na vsakem kvizu, to je Samoupravni sporazum o združevanju v GIP Gradisa.

C. Pavlin

Tudi letos so bili najboljši mladinci iz Celja

Na kvizu znanja v Celju je nastopilo samo 8 ekip

Janezu v slovo

Vest o smrti JANEZA MAKOVCA, gradbenega tehnika, ki je bil rojen 24. 12. 1935 in umrl 17. 5. 1981 je prišla tako nepričakovano da v začetku sploh nismo mogli dojeti in sprejeti za resnično.

Ves kolektiv — posebno pa še ožje sodelavce je ta kruta vest presunila in razžalostila — kot, da bi izgubili svojega brata — najdražjega prijatelja.

Kot mlad gradbeni tehnik se je zaposlil pred 21 leti v kolektivu Gradisa TOZD Jesenice. Tekom let se je razvil v odličnega gradbenega stro-

kovnjaka. Pod njegovom vodstvom so bili zgrajeni številni objekti, kateri so v ponos našemu kolektivu in naši socialistični skupnosti. Zaupana mu je bila gradnja pomembnih industrijskih — turističnih in drugih objektov, v katera je vložil vse svoje srce in znanje. O njegovem delu in priznanju so pričali tudi številni telegrami, ki so prispeli z izrazi sožalja od investitorjev ob njegovi smrti. Kljub veliki žalosti smo ob tem ponosni, da smo živel in ustvarjali s človekom kot je bil Janez. Tudi v neposredni bližini njegovega zadnjega doma, v Kranjski gori stojijo objekti kot neme priče njegovega dela in ustvarjalnosti. Za njegovim življenjem je brazda ustvarjalnosti, ki priča o človeku z neomajno voljo do dela in življenja, ljubezni do ljudi in svoje domovine. Ostalo je še veliko zavedno neizpoljenih skupnih načrtov.

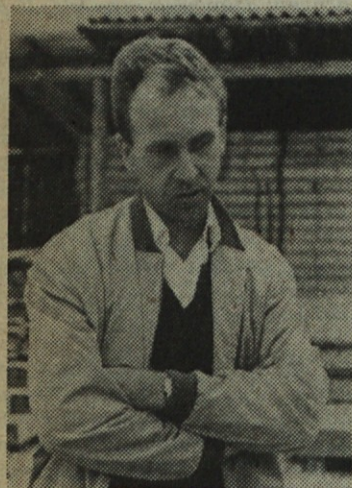
Kot član zveze komunistov je v svoji delovni sredini in drugod opravljal številne politične dolžnosti ter bil tudi aktiven v samoupravnih organih TOZD in delovne organizacije.

Kot napreden človek je nenehno izpričeval pripadnost delavskemu razredu, naši domovini in partiji.

Za ves trud in znanje, ki ga je vložil za dobrobit kolektiva — mu iskrena hvala!

Njegovi družini, ki ga bo zelo, zelo pogrešala — pa izrekamo globoko sožalje.

TOZD GE Jesenice

Janez Makovec

Naši šahisti sodelovali na Titovem pokalu v Puli

Najmasovnejše šahovsko tekmovanje pri nas je Titov pokal, ki je bil letos že 24. po vrsti in se igra v okviru mednarodnega šahovskega festivala. Na tem tekmovanju, ki je potekalo od 18. do 24. maja so sodelovali tudi naši šahisti. Barve Gradisa so zastopali Zlatko Hevir, Milan Grindl, Maksimilijan Dular (vsi GE Maribor) in Vlado Berke iz DSSS.

Medtem, ko je v glavni skupini bila zbrana vsa elita našega šaha, je festival potekal v znamenju množičnosti. V naselje Verudela pri Puli je prišla 401 ekipa iz Jugoslavije in tujine, kar je seveda več kot lanskoletni rekord ko je na tekmovanju nastopilo 318 ekip. Na sporedu je bilo, tako kot vsa zadnja leta, pet kol po švicarskem sistemu. Zato so bila tekmovanja do konca napeta in negotova s precejšnjimi presenečenji.

Ekipe, ki so nastopile izven glavne skupine šesnajstih najboljših jugoslovanskih ekip, so bile po jakosti razdeljene v 18 skupin. Gradisova ekipa je igrala v močni peti skupini. Povprečje naše skupine je bilo — mojstrski kandidat. V skupini z našimi je bilo še 20 ekip, naši šahisti pa so zasedli odlično peto mesto. Prvo mesto je zasedla ekipa Erlangen iz Nemčije.

C. Pavlin

Bili smo na Golici

Že dalj časa smo se ljubitelji planin pogovarjali, da organiziramo skupen pohod na eno od slovenskih pobočij. Končno je padla odločitev. GOLICA. Za začetek se nam je zdela najprimernejša, čeprav je med nami že nekaj pravih alpinistov.

V soboto 16. maja smo se v zgodnjih jutranjih urah podali na pot z avtobusom proti Jesenicam, od

koder je še približno 4 km strme ceste do vznožja GOLICE.

Že tukaj se nam je nudil prekrasen pogled na množstvo belih narcis, ki pokrivajo travnike levo in desno ob poti.

Kolona gradisovcev se je vila strmo navzgor in vsem je bilo žal, da teh lepot ne vidijo tisti sodelavci, ki so ostali doma. Vsi tisti, ki so imeli s seboj fotoaparate so pridno pritiskali na sprožilce. Preden smo »osvojili« vrh GOLICE 1836 m smo se ustavili v majhni koči na višini 1500 m, se okrepčali, potem pa hajd na vrh. Na vrhu nas je čakalo novo presenečenje. Od nevihte, ki je ponoči prešla ta del, umito nebo, nam

je omogočilo prekrasen pogled na TRIGLAV s sosednjimi vrhovi na eni strani in avstrijsko Koroško na drugi strani. Pogled je segel od Celovca preko Beljaka, vasic Rož in Podjune vse do Ziljske doline.

Na vrhu seveda obvezen »GASILSKI POSNETEK«, malo kepnanja na snežnih zaplatah, pa spust v dolino. Čeprav so se začeli kopiciti črni oblaki nad nami, smo se srečni in suhi vrnili do spodnjega doma.

Vsi zadovoljni, ker smo preživeli tako lep dan, smo se v večernih urah vrnili v Maribor. Ne da se opisati vseh lepot, zato vas rajši vabim, da se nam v prihodnje pridružite še vi.

Franjo Štromajer

Planinski izleti v juniju in juliju

Planinsko društvo GRADIS je v juniju in juliju pripravilo štiri izlete, ki so v primerjavi z izleti v prejšnjih mesecih že zahtevnejši, a še vedno primerni za povprečnega planinca.

Datum	Smer izleta	Cilj
13. junija	Slov. g.—Poštarski d.— Plešivec—Sleme-Smekovec—Mozirska k.—Mozirje	Plešivec
27. junija	Sorica—Soriška p.—Možic—Kobla—Črna prst—Bohinjska Bistrica	Črna prst
11. julija	Kranjska g.—Špik—Kranjska g.	Špik
25. julija	Kamniška B.—Kokrško s.—K. Kočna—Kamniška B.	Kokrška kočna

Vse informacije o izletih dobite na oglasnih deskah v vaših TOZD ali pri tov. Ivu Komarju, GIP Gradis — DSSS Ljubljana, Šmartinska 134a (tel. 41-422).

Obveščamo tudi vse člane PD GRADIS, da organiziramo od 28. avgusta do 1. septembra izlet v CHAMONIX z vzponom na MONT BLANC. Prijavnina znaša 2500 din. Oprema udeležencev mora biti visokogorska (cepin, dereze), prenočevanje pa bo v šotorih. Prijave zbira tov. Dušan Karun, GIP Gradis — DSSS (soba 219) do 5. junija oziroma do popolnitve avtobusa. Pogoj za vzpon na MONT BLANC je obvezna udeležba na turi, ki jo bodo organizirali vodniki 20. junija 1981.

Marko ŽONTAR

Pomenek pred pohodom

Alpinistična odprava — Lhotse 81

Tudi v alpinizmu veljajo športna pravila. Na eni strani zmaga, na drugi poraz povezana ena z veseljem, druga z grenkobo. Zmaga o kateri smo veliko govorili pred dvema letoma, ko so se naši alpinisti zmagoslavno vrnili iz Nepala, potem ko so po novi, najtežji smeri splezali na Everest, se sedaj »tehta« s povratkom iz Lhotseja. Tokrat se je zgodilo tisto, česar smo se v domovini prav gotovo pa tudi alpinisti pod Lhotsejem, najbolj bali.

Letošnja himalajska odprava na Lhotse, ki je po zadnjih vesteh že zapustila bazno taborišče postavljeno pod južno steno četrte najvišje gore sveta, ni dosegla vrha gore.

Izredno slabo vreme, ki ni popustilo niti za hip in sunki viharjev so preprečili uspeh in zaustavili alpiniste ledvesto metrov pod vrhom gore. V trajanje v takih razmerah bi bilo vse prej kot morda dejanje, saj zboljšanje vremena ni bilo pričakovati. Čeprav včasih težko razumljivo je bilo najpomembnejše, da se alpi-

nisti živi in zdravi vrnejo domov, kajti ni je gore, ki bi bila vredna človekovega življenja.

Južna stena Lhotseja je preplezana, smer, morda edina možna v tem obzidju je odkrita in zato se verjetno že pojavlja želja, da bi tudi zadnje besedo na tej gori dorekli naši alpinisti v eni naslednjih sezon. V času, ko govorimo o racionalnem obnašanju, bi lahko kdo očital alpinistom zapravljanje in v ponovni himalajski odpravi videl nestabilizacijsko dejanje. Ne bo odveč, če napišemo, da so stroški za odpravo »Lhotse 81« znašali 5 milijonov din (novih). Poznano pa nam je tudi, da je manifestacij tako športnega kot tudi družbenega življenja, ne glede na sprejete sklepe o zmanjšanju, vedno več.

Naj zaključimo, če smo se poleg množičnega zavestno odločili tudi za vrhunski šport, jugoslovanski alpinizem pa je vrhunski šport in če zanj ni dovolj sredstev, potem naj velja to za vse in ne samo za alpinizem.

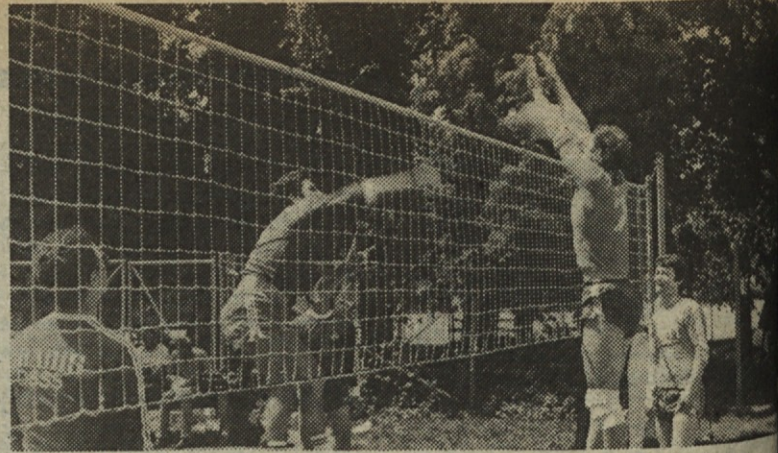
Marko Žontar

Najmlajši planinec Gregor Komar, udeleženec večine planinskih izletov, naj bo vzpodbuda za udeležbo tudi starejših članov na naših izletih

Letošnjih iger v Mariboru se je udeležilo čez 750 športnikov

Jeseničani so zlahka premagali ekipo DSSS, vendar so v finalu klonili proti močnejši in boljši ekipi vojakov iz Celja

XXVII. letne športne igre Gradisa

Zmagali športniki Kovinskih obratov Maribor

Letošnje gradisove športne igre je 30. maja v Mariboru organiziral tozd Nizke gradnje. Večina tekem je bila v Ljudskem vrtu, nekatere ostale panoge pa so bile dislocirane. Letošnjih tekem se je udeležilo čez 750 športnikov iz vseh naših tozdov razen Biroja za projektiranje Ljub-

ljana. Prvič so nastopili tudi športniki iz celjske vojne pošte 4680, ki so bili izredno pripravljeni in v treh panogah osvojili prva mesta.

Športniki so dosegli naslednje rezultate:

KEGLJANJE — moški

	kegljev
1. KO Ljubljana	480
2. DSSS Ljubljana	475
3. GE Jesenice	474

KEGLJANJE — ženske

1. DSSS Ljubljana	1.327
2. DS Interna banka LJ	1.188
3. GE Koper	1.146

NAMIZNI TENIS — moški

	točk
1. V.P. 4680 Celje	14
2. KO Ljubljana	13
3. DSSS Ljubljana	12

NAMIZNI TENIS — ženske

	točk
1. GE Nizke gradnje MB	5
2. KO Maribor	4
3. DSSS Ljubljana	3

ODBOJKA — moški

	točk
1. V.P. 4680 Celje	10
2. GE Jesenice	9
3. GE Maribor	8

ODBOJKA — ženske

1. Biro Maribor
2. DS Interna banka Ljub.
3. GE Nizke gradnje Mb

STRELJANJE — moški

1. KO Maribor
2. V.P. 4680 Celje
3. LIO Škofja Loka

STRELJANJE — ženske

1. KO Maribor
2. DSSS Ljubljana
3. GE Maribor

MALI NOGOMET

1. V.P. 4680 Celje
2. GE Celje
3. OGP Ljubljana

BALINANJE

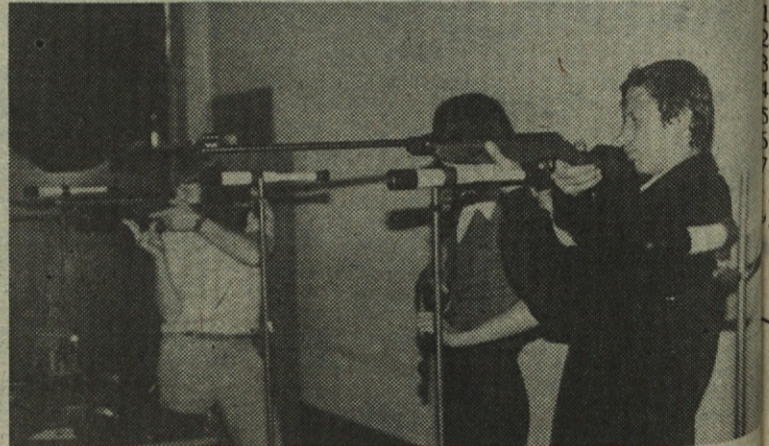
1. LIO Škofja loka
2. GE Maribor
3. GE Jesenice

V šahovski ekipi Celja je nastopil tudi direktor tozda Celje, tov. Albert Praprotnik

Boji balinarjev so bili zelo zagrizeni, saj so igrali do pozno popoldan, ko so že vsi ostali bili zbrani v restavraciji Center

Strelci so se pomerili na strelišču KO Maribor

Ob robu XXVII. LŠI Gradisa

Da bo volk sit in koza cela

Večina šolskih spisov se prične takole: »KAKOR VSAKO LETO, TAKO TUDI LETOS...« Tako nekako bi lahko začel tudi reportažo z letnih športnih iger GRADISA, če ne bi letošnje bile nekaj posebnega. Ne po organizacijski plati, ta je bila v redu, ampak po tem, da smo šele iz biltena nekaj dni pred tekmovanjem izvedeli, da letos sodeluje tudi vojna pošta V. P. 4680 iz Celja. Vsi tisti, ki redno prebirajo GRADISOV VESTNIK vedo, da GRADIS tesno sodeluje s to vojno pošto, ki nadaljuje bogato tradicijo I. inženirske brigade.

Naj takoj v začetku zapišemo, da smo ZA sodelovanje, vendar ne v času športnih iger in ne v taki zasedbi kot so letos prišli predstavniki V. P. Sedemindvajset let se že delovni ljudje GRADISA zbirajo na športnih igrah, ki so samo zaključek celoletne športne aktivnosti v TOZD. Sedemindvajset let se že vleče usto pravo športno rivalstvo. Hudi in zagrizeni boji na igriščih, potem na zaključni svečanosti pa

zopet pravi tovariši, sodelavci, GRADISOVCI. Če pogledamo kdo so ti gradisovci, ki sodelujejo na tekmah? Delovni ljudje, ki osem ali še več ur delajo za gradbenimi stroji ali pisalnimi mizami in so potrebni rekreacije. Večji del so to predstavniki srednje generacije, v nekaterih panogah pa nastopajo že kar pravi veterani. In prav ti so se letos pomerili s temi mladeniči polni energije, ki trenutno služijo vojaški rok. Toda to še ni vse. Prišli so zbrani iz treh vojašnic, prave reprezentance in že na prvi pogled se je dalo videti, da so fantje (še sreča, da ženske ne služijo vojsko) v teh panogah »doma«. Seveda se je takoj razvedelo, da so to reprezentance, ki se pripravljajo na vsearmadno prvenstvo. Lahko si predstavljate, kako je upadla morala naših nastopajočih, saj jim v odbojki, namiznem tenisu in malem nogometu nismo bili dorasli. To pa so panoge v katerih smo prejšnja leta bili priče zagrizenih in ne že v naprej znanih bojev.

Prav v finalni odbojkarSKI

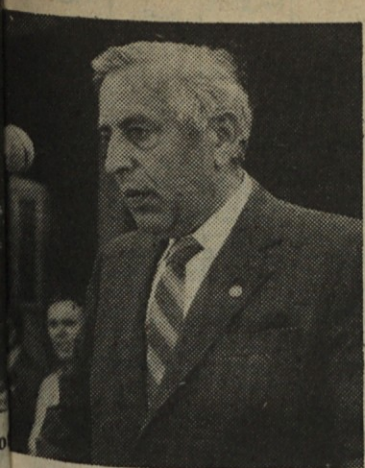
tekmi smo lahko videli na eni strani mladost, kondicijsko pripravljeno, znanje pa nekaj neresnega podcenjevanja, ter na drugi strani jeseničane že nekoliko v letih, pa vendar s srčno željo boriti se do zadnje kaplje potu in morda zmagati.

Pravimo morda, kajti če bi predstavniki V. P. zaigrali tako, kot v predtekmovanju bi bila njihova zmaga še prepričljivejša.

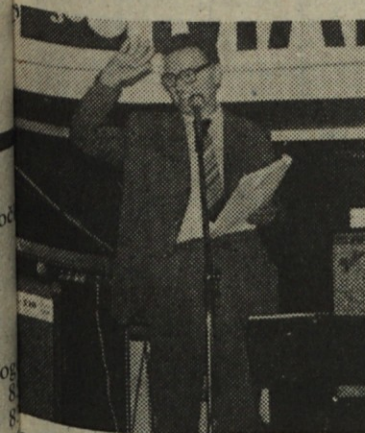
Škoda, iz naših športnih iger smo letos naredili nekaj, kar si vsi najmanj želimo. Marsikateri, ki smo ga letos prepričali da je sodeloval, je obupal, ko je videl nastopati malodane profesionalce. Ne razumeti napak, smo za sodelovanje na športnem in drugem področju, toda pustimo naše sindikalne športne igre takšne kot so.

Srečanja z njimi (pa tudi z morebitnimi drugimi) pa organizirajmo kdaj drugič. Takrat pa se postavimo po robu tudi mi z reprezentanco, Gradisa, pa bodo tudi rezultati drugačni.

Pa bo VOLK SIT IN KOZA CELA... F. Štromajer

gre je v Ljudskem vrtu odprl povrovitelj iger in direktor tozda GE Nizke gradnje Maribor, tov. Boltear Hvastija

poročilo častnega razsodišča je odal njen predsednik Lojze Čepuš

TOČKA	TOČK
GE Maribor	50
DSSS Ljubljana	34,5
KO Maribor	33

KUPNA	TOČKE
GAZVRSTITEV EKIP	
KO Maribor	84
DSSS Ljubljana	77
GE Maribor	67
V.P. 4680 Celje	66
GE Jesenice	51
KO Ljubljana	46
OGP Ljubljana	46
SPO Ljubljana	46
GE Ljubljana	45
GE Koper	41
GE Nizke gradnje Mb	40
GE Ljubljana — okolica	40
GE Celje	32
Železokrivnica Ljubljana	28
LIO Škofja Loka	27
Projektivni biro Maribor	27
GE Gradnje Ptuj	25
... Ravne na Koroškem	12
DS Interna banka Ljub.	10

C. Pavlin

Josipa Humeka, vodjo ekipe KO Maribor in najboljšega strelca z 175 krogi so njegovi tovariši ponesli s pokalom za osvojeno prvo mesto v skupni razvrstitvi

Tako so se športniki KO Maribor veselili zmagi v skupni razvrstitvi

Nagradna križanka v današnji številki

Med tistimi, ki boste poslali pravilno izpolnjeno križanko do 30. junija 1981 bomo izžrebali nagrajence, ki bodo prejeli naslednje nagrade:

1. nagrada — 300 din
2. nagrada — 200 din
3. nagrada — 100 din

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Uredništvo Gradisovega vestnika, GIP Gradis Ljubljana, Šmartinska 134 a.

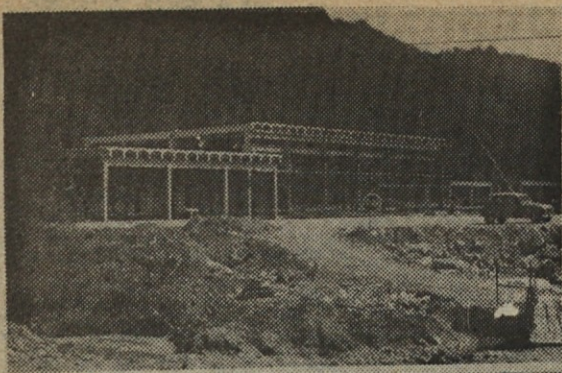
Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke: peronospora, rtina, tolar, Eak, markiza, IMPOL, zmaga, stoa, vabilo, sivilar, Loren, Cam, tarok, zavesa, Ero, elevator, st., nož, Zane, o, Atanas, sva, balkon, Ariana, jamb, LL, JŽ, EG, Idrija, Reeves, Rossi, TU, poslano, neto, Ob, Greer, srd, SL, danzing, Pavia, tja, IA, ou, Unec, arara, cross, bataljon, plenica, ime, majaron, Asir.

Izžrebani so bili naslednji naši delavci:

1. nagrada 300 din: Edi Kotnik, Črna
  2. nagrada 200 din: Jože Karun, KO Ljubljana
  3. nagrada 100 din: Marija Maček, SPO Ljubljana.
- Čestitamo!

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izhaja mesečno v 10.000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Milenko Nikič, Ludvik Šnajder, Franjo Štromajer, Rudolf Ludvik, Zorana Klun, Mirko Zemljič. Glavni in odgovorni urednik Lojze Čepuš. Tehnični urednik Matija Krnc. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana Šmartinska 134 a, 61000 Ljubljana.

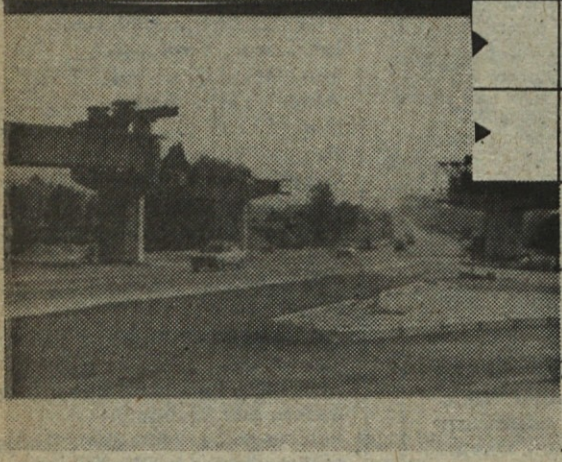
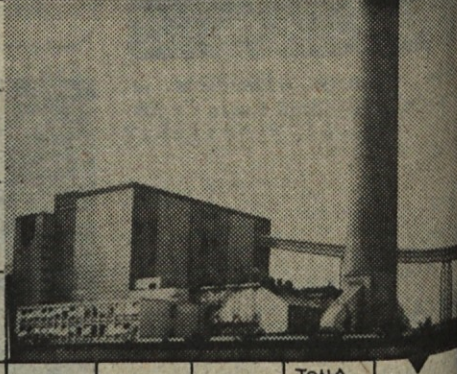
Nagradna križanka

SESTAVIL MARIO H.	MLEČNI IZDELEK ŽMITEK	UPOR TELEGA PROTI VDORU DRUGEGA	NOVOZEL ATLET CLARK	OTDŽJE NA PACIFIKU	HRVAŠKI POPEVKAR DUŠKO	JAPONSKO MESTO NA ODKRU KIUŠU	ŽEN IME	BOLEČINE V UŠESU (med.)	DAH (maked.)	IRSKA TERORIST ORGANIZ.
ZAŠČITNE NAPRAVE PRED STRELO										
ČABOMER										
GOROVJE V BOLGARIJI										

FRANCOSKI FILM. REŽISER, JULES	VERGILOVA EPSKA PESNITEV	FILMSKA ZVEZDA	PREHRAN- BENE TOL- ČEINE ZMIKAVTI			REDKO MDSKO IME, VITO				OKROGLA CVETNA GREĐICA	MESTO V ROHUNJI OB DONAV
PREHLAP, PREKAP						ŠTEVNIK NASPROTNO OD "GORAJ"			OZNAKA DRŽAVE DOBOT		
INDONEZ. POROČE- VALSKA AGENCIJA					NEMŠKI FILOZOF, GEORG			EGIPT. SULTAN IZ 12. STOL.	PARIŠKI MODNI KREATOR TRINITRO- TOLUOL		
RAZPADLI VOJAŠKI PAKT V JV AŽIJI				CELJE	LJUBLJ. GLEĐAL. IGRALEC, BRAHE	MESTO S KRAŠKO JAMO NA NOTRAHJ				OKRAŠANO H. IME HORVAT ŽARKO	
SIROVI ŠTRUKLJI						ČLOVEK S VELIKIMI OČMI ELDA VILBER					
IVAN DOLNIČAR		SLOVENSKA MLADINSKA REVIZJA TA (srb.-hrv)					KRATICE TOVARNE V ŽK. LOKI PETI SKLON			ŠPANSKI SPOLNIK ITALIJA	
NATAK- NITEV					HEID PRI BEOGRADU STADION V BUDIMPEŠTI				KRVHO OBTOČILO		

GRADIS	PODROČJE VLADAVINE EMIRJA	TRVA ČRKA ABECEDA DOMAŠE Š. IME	REKA V AVSTRIJI PISEC ŽN. FANTAST. ISAAC			KEMIČNI EL. IZ SKUPINE HALOGENOV					
SLOV. PISATELJ. TRAN						INDIJSKI VELETOK	KERSNIK IVAN VODIK				
OSEBNI ZAMEK		OSEBJE ŠANJIC FILM. IGR. KARIN			KRAJ PRI DOMBALAH KING COLE						
FAZA DIHANJA				NEZNA- NEC MISEL (srb.-hrv)			TESLA FR. SLIKAR PIERRE AUGUSTE	STARI OČE			
FR. MESTO V DEPART- TUY DE DOME				ŠPANSKA PRESTOL- NICA ZNAKKA FRAL PRAŠKA					RUTENIJ	FRANC. PISATELJ CLAUDE	REŠENO FR. KONST- RUKTOR LBY CLAUDIUS
KIP IZ KAMNA IN LESA						DRAŽILSKI NOGOMETNI POLETNI MESEC					L
NEMŠKO IME ZA TRBIZ					ALFRED NOBEL KOCINA		ZNAKKA AVTOM. GUM POMOJA				L

									VELIKA ALŽIRSKA LUKA	ANGLŠKI PLEMIČKI NASLOV FRAN. PISATELJICA	A	
											PREDLOG OKRAŠANA BA STRAN	
					RIMSKA BOGINJA JUTRANJE ŽARJE						MLEČNI IZDELEK	
					KRAJEVNA SKUPNOST			INDONEZ. SAHIBT			BARVA KOŠE, POLTI KISIK	
					ARABSKI ŠREBEC			DRŽAVICA V PIRENEJH				